

Naša anketa

Americký politológ Ariel Cohen nedávno v súvislosti s impeachmentom prezidenta D. Trumpa povedal zaujímavý názor. Že kým nie je vojna „Američania hlasujú peňaženkami“. Čím však hlasujeme my?

Jozef Havel, predseda ObIV SZPB, Nitra: – Žiaľ, väčšina občanov pasivitou a nezaujímom o veci verejné. Svedčí o tom účasť na voľbách, keď sa spoliehame, že naše problémy v obci či meste niekto vyrieši. A potom sa čudujeme, ako je možné, že v zastupiteľstvách (vo väčšine prípadov) sedia „nekopententní hraboši“, resp. vyznávači politiky „pevnej ruky“ voči ľuďom iného názoru alebo rasy.

Slavomír Fijalka, predseda HDK pri ObIV SZPB, Nitra: – Po nesplnených sľuboch o dvojnásobných platoch, malom Švajčiarsku a podobných zázrakoch, ktoré sa však nikdy nenaplnili, slovenský volič už nevolí „peňaženkou“. Drvivá väčšina voličov sa zúčastní volieb iba preto, že svoj hlas dá z trucu proti niekomu a nie za niečo.

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava: – Ja som vždy hlasoval podľa svedomia a vedomia. Pochopiteľne na základe osobnej skúsenosti a sedliackeho rozumu. Aj keď vojnychtiví politici by boli pre svoje ambície schopní rozpútať svet zničujúcu vojnu, som presvedčený, že je nás viac, ktorí veríme v dobro a máme zdravý rozum.

Jozef Pupala, predseda ZO SZPB armádneho generála L. Svobodu, Čierny Potok: – Ako ukazujú posledné voľby, tak my nehlasujeme vôbec! Prečo? Lebo väčšina má tie peňaženký prázdné!

Napĺňajú sa slová Allena Dullesa, ktoré predniesol po vojne. Väčšina z nás už robí to, čo nám servírujú slniečkárske médiá. Takže nerozhoduje náš názor, ale poväčšine „ich“ názor prostredníctvom našich volebných lístkov. *Názory respondentov sa nemusí zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.*

**K jubileu oslobodenia od fašistov
Minca s banderovcom**

Národná banka Ukrajiny vydala jubilejnú mincu, venovanú 75. výročiu oslobodenia štátu od nemeckých nacistických okupantov s vyobrazením bojovníka Ukrajinskej povstaleckej armády (UPA).

„Zasvätená je pamiatke hrdinstva ukrajinského národa v druhej svetovej vojne, oslobodenia Ukrajiny od nacistických okupantov na jeseň 1944, pamiatke a zmiereniu vojakov, ktorí dali svoj život za Ukrajinu,“ píše sa na webovej stránke ukrajinskej národnej banky.

Kritici tohto činu sa hneď začali pýtať: „Vážená národná banka, prosím, zverejnite, čo, kedy a akým spôsobom oslobodila UPA od nacistov. Ona sa tam ani neobjavila,“ napísal napr. poslanec Verchovnoj rady Maxim Bužanskij. *Podľa ruskej tlače 22. 10. 2019*

Perlička**Zalepené pery prvákov**

V ruskej sociálnej sieti „VKontakte“ sa v nedeľu 20. 10. 2010 objavila správa, že učiteľka školy č. 25 v Almetievsku v Tatarstane 9. 10. zalepovala prváčikom ústa lepiacou páskou za to, že rozprávaním rušili vyučovanie.

Keď rodičia na to upozornili vedenie školy a jeden z nich aj políciu, učiteľka dala výpoveď. Vyšetovanie prípadu prebieha. *Podľa ria.ru*

Rokoval Medzinárodný výbor utečencov a vojnových vyhnančov, obetí fašizmu a nacizmu v rokoch 1920–1945

Momentka z rokovania. Zľava P. Sečkář, J. Drotár a Ivica Znidaršič.

Pri príležitosti 10. výročia svojho ustanovenia sa zišiel na konferencii v slovinskej Lublane. Slovenský zväz protifašistických bojovníkov tam zastupovali naši členovia výboru, predseda SZPB Pavol Sečkář a podpredseda ÚR SZPB Juraj Drotár.

S hlavným referátom vystúpila prezidentka medzinárodného výboru Prof. Ivica Znidaršič, ktorá zhodnotila činnosť a dosiahnuté úspechy. Zároveň poukázala na problémy, ktoré sa vyskytujú v sociálnej starostlivosti o žijúce obeť fašistických represálií a na nárast fašistických a nacistických prejavov v Európe. Na rokovaní vystúpili aj poslanci Európskeho parlamentu a primátor mesta Lubľana.

Delegáti konferencie sa vzájomne informovali o podmienkach, ktoré

majú na svoju činnosť v materských organizáciách. Mnohí poukázali na problémy, s ktorými sa denne stretávajú v živote bývalých utečencov, vyhnančov a obetí fašistických a nacistických represálií.

Vo voľbách boli potvrdení doterajší a prijatí noví členovia medzinárodného výboru z národných organizácií Českej republiky, Poľska, Ukrajiny, Rakúska a Chorvátska.

Za nového prezidenta „Medzinárodného výboru utečencov a vojnových vyhnančov, obetí fašizmu

a nacizmu v rokoch 1920–1945“ bol zvolený Gregor Kaplan zo slovinskej organizácie. V novom predsedníctve bude mať zastúpenie aj SZPB a to v osobe Juraja Drotára, ktorý sa stal jedným z podpredsedov. Doterajšia predsedníčka Ivica Znidaršič bola za svoju dlhoročnú úspešnú prácu poctená funkciou čestnej predsedníčky „Medzinárodného výboru...“.

Delegáti medzinárodnej konferencie schválili listy predsedníčke Európskej komisie Ursule von der Leyen, prezidentom Ukrajiny a ďalších európskych štátov.

– JD –, snímka DIS Slovenija

Volné pokračovanie na str. 4:

Z listu predsedníčke EK Ursule von der Leyen.

Medvedevova výzva

Predseda ruskej vlády Dmitrij Medvedev počas slávností usporiadaných pri 75. výročí oslobodenia Belehradu vyzval nezabúdať na hrdinstvo vojakov, ktorí zvíťazili v druhej svetovej vojne a zachovávať pravdu o nej.

„Najväčšou úctou pamiatky na hrdinov vojny, na tých, ktorí položili svoj život za mier, je zachovanie pravdy o 2. sv. vojne, otvorené slová o tom, čo sa dialo. Ne-

smú tu byť žiadne pokusy niečo prefarbiť alebo na niečo zabudnúť: treba si pamätať nevidanú krutosť fašistov, tábory smrti i masové popravy ľudí,“ podtrhol ruský premiér a vyzdvihol dôležitosť starostlivej ochrany pamätníkov padlých vojakov.

„Rusko v 19. storočí podporilo Srbsko v jeho boji za nezávislosť, počas 1. sv. vojny boli naše štáty tiež spolu a v čase 2. sv. vojny sme boli spojencami v antihitlerovskej koalícii... Som presvedčený, že takto to bude navždy,“ dodal D. Medvedev. *Podľa ria.ru, 20. 9. 2019*

Rusko odvetilo Japonsku na vyhrážky...

...jeho ministra obrany zostrelovať ruské lietadlá, ktoré budú smerovať na Južné Kurily. Tokio oznámilo, že pri tom ráta aj s pomocou amerických vojakov, ktorí sa nachádzajú na japonskom území.

Oficiálny predstaviteľ MO RF genmjr. Igor Konašenkov v reakcii na slová japonského ministra obrany Takeshi Iwayu o tom, že ostrovy Kunašir, Iturup, Šikotan a Habomai sú neoddeliteľné súčasťou Japonska s dočasne stratou suverenity, že **Japonsko si vyhradzuje právo zostreľovať ruské vojenské lietadlá a aj iné tam smerujúce vojenské objekty**, obrátil

pozornosť na medzinárodne ustanovené pojmy o priamej vojenskej agresii a že avizované konanie Japonska je priamou takouto vojenskou agresiou.

Dodal, že ak sa to uskutoční, ruská odpoveď bude okamžitá. Rusko zničí nielen objekt, z územia ktorého sa viedol útok, ale aj všetky podobné základne na území Japonska, vrátane techniky a vojakov, ktorí sú tam

rozmiestnení. Konašenkov pri tom spresnil, že „naša odpoveď“ sa dotkne nielen samotného Tokia, „ale aj vojenských základní ktoréhokoľvek štátu, ktoré sú na území Japonska“.

Konašenkov dodal, že Rusko čaká na oficiálne ospravedlnenie z Tokia, vrátane záruk, že to, čo bolo vyhlásené ministrom obrany Japonska, sa neuskutoční. Ak sa jej nedočká, na moment letu ruských lietadiel, ruské REB „a iné prostriedky zabezpečia nemožnosť ničenia vzdušných objektov z celého územia Japonska“.

Youtube.com, 21. 10. 2019

O zbavení Sýrie nezákonnej okupácie

Rusko otvorene diskutuje o neprípustnosti nelegitimnej zahraničnej prítomnosti v Sýrii s partnermi z Iránu, Turecka a Spojených štátov, uviedol prezident Vladimir Putin v rozhovore s arabskými médiami v predvečer svojej návštevy v Saudskej Arábii.

Zdôraznil, že tí, ktorí sú v Sýrii nelegitímne, musia opustiť krajinu, a to platí pre všetky štáty.

„Dnes diskutujeme o tejto otázke úplne otvorene so všetkými našimi partnermi – s iránskymi i tureckými partnermi. Opakovane sme o tom hovorili s našimi

americkými partnermi,“ povedal ruský prezident v rozhovore.

„A ako vám teraz, otvorene som to povedal svojim kolegom: územie Sýrie by malo byť oslobodené od cudzej vojenskej účasti a územná celistvosť Sýrskej arabskej republiky by mala byť úplne

obnovená,“ uviedol Putin a dodal, že ak vedenie Sýrie nebude potrebovať prítomnosť ruských vojenských síl, budú musieť tiež opustiť krajinu.

Youtube.com, Sputnik, 12. 10. 2019

Komu nevyhovuje dnešná podoba EÚ?

V relácii Vladimíra Solovjova na Rossija 1 prezident Zväzu spisovateľov Medzinárodného súhlasu Nemecka (volný preklad) Vladimír Sergijenko (pôvodne poľsko-ukrajinskej národnosti) vyjadril názor, že ak chceme zhodnotiť situáciu v Európe z amerického uhla, tak Spojeným štátom sa všetko podarilo.

„Rusko je pod sankciami, Nemecko je v recesii, úplne zničené sú spojivá, ktoré existovali v Európe a globálny projekt od Lisabonu do Vladivostoku je totálne pochovaný... Popri tom sa odhalila naivita Európanov v tom, do akej miery sa dá dôverovať spojencom (USA).

V skutočnosti sa im vôbec nedá dôverovať, pretože posledný klínek, ktorý sa dá vraziť do živého srdca Európy, to sú tie tri milióny utečencov z Blízkeho východu, ktoré môžu vrhnúť do Európy. Nastane tým globálna zmena politického landschaftu Európy!“

Čo to spôsobí? „Všetkým sociálnym demokratom, všetkým liberálne naladeným a všetkým zeleným sa zrúti ratingy. Na ich miesta nastúpia konzervatívci, pravicoví populistí, čiže tí, ktorých cieľom je nastolenie ozajstnej suverenity Európy a Európskej únie. Sú to tí ľudia, ktorí už dávno povedali, že podoba dnešnej EÚ nám nevyhovuje...“

Youtube.com, 20. 10. 2019 (výňatok)

Skutočný dôvod USA z vystúpenia zo ZRKSD

„Reálna príčina, ktorá podnietila Washington na jednostranné odstúpenie od Zmluvy o raketách krátkého a stredného dosahu je zadržiavanie ČLR a RF,“ uvádza RIA Novosti.

„Zmluva prestala zodpovedať záujmom USA na pozadí rastúcej vojenskej a hospodárskej moci Číny, obnovenia si Ruskom obranného potenciálu a rozšírenia vojenskej i vojensko-technickej spolupráce medzi dvomi štátmi,“ uviedol Šojgu napomenúc, že obviňovaním Ruska z narušenia

článkov ZRKSD sa „USA vopred pripravili na jej likvidáciu“.

„Oni konštruovali útočné bezpilotné lietajúce aparáty, ako rakety-ciele používali balistické rakety stredného dosahu, v Európe rozmiestňovali odpaľovacie zariadenia Mk-41, spočiatku konštruované na odpal rakiet Tomahawk.“

Toto potvrdzuje, že iba 16 dní po denonsácii „Zmluvy o...“ uskutočnili testy krídlatej rakety odpaľovanej zo zeme, ktorá, podľa vyhlásení USA, zlikvidovala cieľ na vzdialenosť vyše 500 km,“ povedal ruský minister a dodal, že vo svete prebieha „likvidácia mnohoúrovňového bezpečnostného systému, ktorý po dlhé roky zabezpečoval stabilitu a rovnováhu síl“.

Podľa vz.ru, 21. 10. 2019

Lajčákovci sa s Američanmi nevedia dohodnúť na texte obrannej zmluvy

„Ako zodpovedný štát a členská krajina NATO máme povinnosť pokračovať v rokovaniach o obrannej zmluve s USA,“ povedal minister zahraničných vecí Miroslav Lajčák. Ibaže je tu problém: s Američanmi sa Lajčákovci nevedia dohodnúť na texte, ktorý by splnil potreby washingtonských jastrabov a súčasne nespôsobil atlantistom volebnú katastrofu.

Lajčák nevyvetlil, čo má bilaterálna zmluva spoločné s kolektívnou obranou Európy, ani to, prečo musia USA, ktoré majú dvakrát menej

obyvateľov ako EÚ chrániť Európu nielen v rámci NATO, ale dokonca navyše uzatvárať aj bilaterálne zmluvy, aby sem mohli dostať ešte viac svojich vojakov a vojenskej techniky!

Proamerické živly v slovenskej vláde si na aprílovej koalícnej rade presadili aj to, že sa na rokovaniach nebude zúčastňovať minister obrany Peter Gajdoš (SNS), akiste preto, lebo mal nemiestne obavy, že prijatie dohody by mohlo ohroziť suverenitu Slovenska... ..prečo by tam mal byť, veď čo už môže mať zmluva o obrannej spolupráci spoločné s rezortom obrany?

HSP z 11. 10. 2019 (výňatok)

Úctivý nacionalizmus alebo bezohľadný nacizmus?

V parlamentných voľbách si budeme vyberať medzi tým, či chceme tradicionalistický nacionalizmus, alebo dovolíme nástup protištátneho kozmopolitného liberálneho nacizmu.

Lebo práve o to pôjde. O rozpoznanie kolosálneho zla, ktoré sa na nás rúti. Tým nie je návrat Mečiaru, ani Harabina. Je ním nástup „progresívno-spolu-

zaľudového“ agresívneho extrémistického liberalizmu. Dočasne hniezdiaceho sa na výšni paláca, namiesto toho, aby bol predmetom pohrdania masou normálnosti. Vyberáme si medzi láskou a úctou k štátnosti, k vlasti zo strany nacionalistov, alebo sa môžeme rozhodnúť pre nenávisť, vyhrážanie a teror liberonacistov.

HSP, 16. 10. 2019 (výňatok)

Veľvyslanec zosmiešnil ukrajinských inštruktorov

18. októbra 2019 sa čínsky veľvyslanec v Moskve vyjadril k protestom, ktoré v Honkongu organizujú aj ukrajinskí inštruktori. Totálne zmagorená honkongská mládež vraj vykrikuje heslá, že chce žiť tak, ako žijú Ukrajinci.

Veľvyslanec Čžaň Chan-chuej s úsmevom k tomu

povedal, že „separatistické ciele sú im sice nedosiahnuteľné, avšak dosiahnuť životnú úroveň Ukrajincov vraj môžu“.

Podľa MMF hrubý domáci produkt na obyvateľa Honkongu bol v roku 2018 vyše 64 tisíc USD, kým na Ukrajinu vyše 9 tisíc USD. S využitím ria.ru z 18. 10. 2019

Čo píšú iní

Dvakrát zopakované hrdinstvo Matrosova

Hrdinský čin Alexandra Matrosova, ktorý svojou hrudou prikryl strieľňu nemeckej palebnej pevnosti, bol dvakrát zopakovaný aj pri oslobodzovaní Belehradu od nacistických vojsk. Na webovej stránke MO RF sa pri 75. výročí oslobodenia Belehradu zjavila nová rubrika „Plecom pri pleci bojovali za slobodu“. Sú v nej odtajnené historické dokumenty z fondov ústredného archívu ministerstva.

Hovorí sa v nich aj o hrdinstvách Nikolaja Kravcova a Ivana Adamenka. Poručík medicínskej služby 42. samostatnej protitanckovej stíhacej brigády sa v kritický moment boja vrhol na strieľňu palebnej pevnosti, čím v mene víťazstva obetoval svoj život. Posmrtno sa stal Hrdinom ZSSR, hovoria dokumenty.

Obdobné hrdinstvo sa udialo 16. 10. 1944, kedy pomocník veliteľa čaty starší seržant Ivan Adamenko zo 109. gardovej streleckej divízie zbadal, že dva nemecké guľomety nedovolia v jakom jeho roty dvihnúť sa do útoku. Priplazil sa k nim, obsluhu jedného zlikvidoval granátom a hlavň druhého prikryl svojim telom. Aj on sa stal Hrdinom ZSSR.

Obaja svojim konaním zopakovali hrdinstvo vojaka Alexandra Matrosova, ktorý 27. 2. 1943 vo veku 19 rokov počas boja o dedinu Černušky svojím telom zakryl strieľňu nemeckého bunkru. Ruské archívy hovoria, že na rovnaké hrdinstvo sa dali stovky sovietskych vojakov, vrátane dvoch dievčat. Úplne prvým takýmto hrdinom bol v auguste 1941 Alexander Pankratov.

Podľa ria.ru, 18. 10. 2019

Japonský novinár vyzýva Rusko priznať si chybu

V mene spolupráce s Tokiom by si mala Moskva priznať chybu za operáciu Sovietskeho zväzu proti Japonsku v roku 1945, napísal Resuke Endo v Sankei Shimbun.

Autor článku považuje internáciu japonských zajatcov do sovietskych táborov za „štátny zločin“.

- r - 16. 10. 2019

Čo radia lotyšskému ministrovi?

Bývalý poslanec európskeho parlamentu Miroslav Mitrofanov sa rozčúľil, že lotyšský minister obrany Artis Pabriks vychvaľuje nacistickú armádu a snaží sa znevážiť úlohu Červenej armády pri oslobodení Rigy.

„Do slz ma dojala nežná starostlivosť ministra obrany Lotyšska Artisa Pabriksa o česť nacistických vojsk. Aby nám preukázal ich neporaziteľnosť a veľkorysosť, ministerstvo obrany za peniaze platiteľov daní vyrobilo šot, ktorý má spoločnosti dokázať, že sovietska armáda neoslobodzovala Rigu, nebojovala za mesto, ale že Nemci ho veľkodušne opustili, čo sovietske vojská bez námahy využili, prináša Mitrofanove slová RIA Novosti.“

Podľa vz.ru, 13. 10. 2019 (krátené)

V Poľsku vytvoria mapu pamätníkov-osloboditeľov

Pri príležitosti 75. výročia víťazstva nad nemeckými nacistickými okupantmi vytvoria poľskí spoločenský činitelia mapu pamätníkov vojakov-osloboditeľov, uviedol na facebooku predstaviteľ poľskej spoločenskej organizácie „Kursk“.

Projekt má názov „Poľsko. Mapa oslobodenia“. „Obsahovať bude (s popisom) všetkých vyše šesťsto pamätníkov sovietskych vojakov-osloboditeľov, Vojska Poľského a ďalších,“ povedal. Podľa ostatných údajov v Poľsku už bolo zlikvidovaných vyše sto takýchto pamätníkov.

Podľa ria.ru, 11. 10. 2019

Zasypali Večný oheň

V Ussurijsku začali trestne stíhať mladých ľudí, ktorí zneuctili pamätník padlým v rokoch Veľkej vlasteneckej vojny. Ide o dvoch opitých vandalov (20 a 21-ročného), ktorí zeminou zasypali Večný oheň pri pamätníku na Námestí víťazstva.

Z miestnych Ussurijcov bola sformovaná 239. strelecká divízia, ktorá prešla od Moskvy až do Berlína. Mesto dalo frontu vyše 10 tisíc vojakov, z ktorých tritisíc padlo. Piaty z nich sa stali Hrdinami ZSSR.

Podľa ria.ru, 11. 9. 2019

Trump in memoriam omilostil vedca

Prezident USA Donald Trump posmrtno omilostil vedca Zeja Jeffriesa, ktorý bol v roku 1948 odsúdený za narušenie antitrustových zákonov.

„Doktor Jeffries, ako jeden z popredných amerických vedcov,

(Pokračovanie na str. 4)

„Verím v úspech tohto memoranda!“

Dňa 12. 10. 2019 sa v Liptovskom Mikuláši konal snem Matice slovenskej, počas ktorého vystúpil s príhovorom aj predseda SZPB Pavol Sečkář.

Pripomenul, že „20. 6. 2018 sme podpísali Memorandum o spolupráci, čím sa obe strany prihlásili k národno-historickému odkazu slovenského národného obrodenia z rokov 1848–1849, k všeslovenskej ideji a odboju proti nemeckému nacizmu a panger-

manizmu z rokov 1944–1945“.

V ďalšom P. Sečkář zdôvodnil, že „toto memorandum sme podpísali práve preto, aby sme v určitých veciach smerovali rovnako, s cieľom vplývať na verejnosť, ale aby sme aj spolupracovali s ďalšími našimi partnermi,

ako je ministerstvo kultúry a ministerstvo obrany, so Združením miest a obcí Slovenska, s Jednotou dôchodcov Slovenska, so Spoločnosťou M. R. Štefánika a ďalšími“.

„Verím v úspech tohto memoranda,“ vyhlásil predseda SZPB a taktó vyjadrený optimizmus podporil prehľadom aktivít, ktoré sa v našej spolupráci už dejú. – r –

Z činnosti pracovnej skupiny komisie pre prácu s učiteľmi, ženami a mládežou a Štátneho pedagogického ústavu.

Ako to bude v novom ročníku „Medzníkov...“?

Dňa 17. 10. 2019 sa uskutočnilo druhé stretnutie Komisie pre prácu s učiteľmi, ženami a mládežou pri SZPB, vedené predsedom Norbertom Lackom a predstaviteľkou ŠPU Lýdiou Benčovou.

Pracovná skupina sa zaoberala obnovením štatútu súťaže, organizačného poriadku súťaže a propozíciami vedomostnej súťaže (Medzníky 2. sv. vojny) v nových podmienkach. Jej vyhlasovateľom by už malo byť Ministerstvo školstva SR a celoslovenskú súťaž by mal organizovať ŠPÚ v spolupráci s Múzeom SNP v Banskej Bystrici. Základné a okresné kolá vedomostnej súťaže budú naďalej organizovať základné a oblastné organizácie SZPB v spolupráci so školami a školskými zariadeniami pod vedením KUŽaM.

Komisia pre prácu s učiteľmi, ženami a mládežou navrhuje v rámci vedomostnej súťaže „Medzníky...“ doplniť ju aj o literárnu súťaž pre žiakov deviateho ročníka ZŠ a kvarty osemročných gymnázií vo forme projektu, po vyhlásení stanovenej tematiky. Aj táto súťaž by mala byť odbornou komisiou vyhodnotená na celoslovenskej úrovni.

Plán činnosti komisie na rok 2020 je zameraný tak, aby k 1. 1. 2020 boli potrebné materiály rozposlané do ZŠ a školských zariadení, do ZO SZPB a OblV SZPB s cieľom získania čo najväčšieho počtu súťažiacich.

Po preštudovaní pripomienok sa pracovná komisia opäť stretne v polovici novembra 2019.

Irena Lacková, tajomníčka KUŽaM

Výstava a konferencia v Múzeu SNP

V dňoch 15.–16. októbra 2019 bola v Múzeu SNP v Banskej Bystrici konferencia SNP – odkaz pre dnešok. V programe bolo aj otvorenie výstavy Slováci v partizánskom hnutí v Bielorusku a Bielorusi v SNP, ktorú otvorila konzulka bieloruského veľvyslanectva v Bratislave.

Výstavu pripravilo Veľvyslanectvo Bieloruska v SR a VHÚ Bratislava. Úvodné slová predniesli predseda oblastného výboru SZPB v B. Bystrici Ján Pacek a historik Jozef Bystrický, ktorý informoval, že treba spracovať účasť bieloruských vojakov v SNP na území Slovenska. Prednášajúcimi boli aj dvaja hostia z Ruska a veľvyslanec Bieloruska v SR Igor A. Leščěňa.

Rektor Voronežskej pedagogickej univerzity hovoril o prípra-

vách Ruska na 75. výročie Dňa víťazstva. V Rusku sú už v obehu nálepky s nápisom „Spasibo dedu za svobodu“, ktoré si na svoje okná lepia aj majitelia osobných aut. Tiež sa vyjadril k nepochopiteľným činom niektorých ľudí v Poľsku, Bulharsku, na Slovensku aj v Česku, ktorí ničia pamätníky sovietskej armády, ktorá ich oslobodila v roku 1945. Zdôraznil pri tom, že treba zachovať skutočnú pravdu o tom, kto porazil fašizmus a vyhral 2. sv. vojnu.

Z Oblastnej organizácie SZPB Zvolen sme boli prítomní len traja členovia. Všetci zo ZO SZPB Zlatý Potok. Celkovo sedelo v sále okolo 15 ľudí, väčšinou historici, ktorí mali prednášky. Asi organizátori konferenciu dostatočne nespropagovali.

Škoda, že na ňu neboli pozvaní napr. učители základných škôl, študenti tunajšej Univerzity Mateja Bela...! Vyzerá to tak, že marketing Múzea SNP má značné medzery. Aspoň, že stálu expozíciu v Múzeu SNP si cez konferenciu prišli pozrieť so svojimi učiteľmi študenti jednej strednej školy.

Viera Nociarová, zvolen

Nespochybniteľná pravda

Nitrianska deklarácia za zachovanie suverenity SR

Slovensko sa nestalo subjektom medzinárodného práva prijatím Deklarácie SNR o zvrchovanosti Slovenskej republiky, ani prijatím Ústavy SR, podriadenej federálnej ústave. Stalo sa tak prijatím Ústavného zákona o zániku ČasFR v bývalom FZ ČasFR 25. novembra 1992. Máme preto nielen právo, ale aj povinnosť vyjadriť sa teraz, keď sme svedkami opačného procesu, čiže vzdávania sa suverenity pre inú nadnárodnú inštitúciu.

Náš štát, platným referendum, ale s podporou len necelej polovice oprávnených voličov, vstupoval do

únie suverénnych štátov, kde každý štát mal v každej otázke právo veta. Dnes, po prijatí Lisabonskej zmluvy, je situácia iná. V mnohých zásadných otázkach sa rozhoduje väčšinovo, čo reálne znamená diktát úradníkov, lobistov a väčších členov, neraz s nekompatibilnými hodnotami s tými našimi. Salámovou metódou sa okliešťa suverenity národných štátov s jasným a otvorene deklarovaným strategickým zámerom – vytvoriť Európsky super štát. Koná sa tak poza chrbát ľudí, ktorí v referende za takéto usporiadanie nehlasovali.

Nitrianskadeklaracia.sk (výňatok)

Protesty Námestiu SNP nepomohli

Bratislavskí poslanci vo štvrtok 24. 10. 2019 napriek porušeniu § 7 zákona SNR 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov (všeobecné nariadenia obce) schválili premenovanie časti Námestia SNP na Námestie Nežnej revolúcie.

Z 35 prítomných poslancov bolo za premenovanie 33, jedna poslankyňa bola proti a jeden poslanec sa zdržal.

§ 7 znie, že vyhodnotenie pripomienok sa musí predložiť poslancom v písomnej forme najneskôr tri dni pred rokovaním obecného zastupiteľstva o návrhu nariadenia. V tomto prípade však bratislavskí poslanci dostali tento návrh v písomnej forme až v utorok 22. 10. 2019.

SZPB bol o tejto skutočnosti informovaný Dagmar Kramplovou z krajskej organizácie SNS. Podľa nej bol porušený aj § 6 uvedeného zákona o vyhodnotení pripomienok „kde je uvedené, že sa musí uviesť aj dôvod vyhovievania, resp. nevyhovievania. Materiál, ktorý je predložený na mestské zastupiteľstvo... toto zdôvodnenie síce obsahuje, ale je podľa môjho názoru vágne a nespĺňa literu zákona, ale je to vec posúdenia a prípadného postupu prokurátora...“, uviedla D. Kramplová.

Ako sa náš Zväz k tomu postaví, vás budeme informovať po rokovaní predsedníctva jeho ústrednej rady. – r –

Neonacizmus získava nebezpečnejšiu podporu

Lotyšsko kategoricky nesúhlasí s ohňostrojom v Moskve na počesť dňa oslobodenia Rigy od nacistov. Vo vyhlásení jeho ministerstva zahraničných vecí sa uvádza, že „lotyšské orgány sú proti oslave 75. výročia oslobodenia Rigy a slávenia tejto udalosti, pretože vstup sovietskej armády na územie Lotyšska v roku 1944 považujú za začiatok novej, už sovietskej okupácie“. Zároveň sa v Rige Pakt Molotov-Ribbentrop, uzavretý v roku 1939, nazýva „protiprávnym dokumentom, ktorý vydláždil cestu pre začiatok 2. sv. vojny a agresiu Sovietskeho zväzu proti nezávislému Lotyšsku“.

Ruské ministerstvo obrany predtým informovalo, že slávnostné udalosti sa budú organizovať na počesť oslobodenia miest ZSSR a východnej Európy. V tomto roku sa plánuje usporiadať 11 ohňostrojov na počesť oslobodenia 11 miest: Odesa, Sevastopol', Minsk, Vilnius, Brest, Kaunas, Kišínov, Bukurešť, Tallinn, Riga a Belehrad (uskutočnilo sa už 9). A v roku 2020 – 6 miest – Varšava, Budapešť, Bratislava, Viedeň, Praha, Berlín. Všetky sú načasované k 75. výročiu Veľkého víťazstva.

Toto je už druhé fašisticky prijateľné vyhlásenie lotyšského ministerstva zahraničných vecí, ktoré sa uskutočnilo v súvislosti s ruskými plánmi na oslavu 75. výročia oslobodenia hlavného mesta Lotyšskej sovietskej socialistickej republiky, Rigy. Na začiatku októbra šéf lotyšského ministerstva obrany povedal, že nedovolí diskreditovať pamiatku legionárov Waffen SS (Bolo to uverejnené aj v Bojovníkovi 21/2019.).

Zdá sa, že neonacizmus v Európe získava novú podobu, jeho šíriteľmi už nebudú iba marginálne skupiny násilníckych vyholencov, ale podporu nachádza aj priamo u vedúcich predstaviteľoch niektorých krajín.

Armadnymagazin.sk, 14. 10. 2019

Tomio Okamura o nemeckých vojnových reparáciách

Predseda českej SPD Tomio Okamura v rozhovore s Lubošom Xaverom Veselým na XTV dostal od neho v 23.10 minúte otázku aj o úhrade nemeckých vojnových reparácií:

Otázka Moderátora: ...keby ste sa dostali do vlády, zabojovali by ste, aby sa Nemecko nejakým spôsobom vyrovnalo s tým, čomu sa hovorí vojnové reparácie...?

Odpoveď Tomia Okamuru: – Určite áno! Naozaj ma šokuje, že na základe mojej interpelácie minister zahraničia Petříček písomne uznal, že reparácie neboli vyplatené v tej výške, v ktorej ich je možné nárokovat'.

Andrej Babiš mi na to odpovedal, že by vraj nárokovanie vyplatenia reparácií zhoršilo vzťahy s Nemeckom... To je však šialená argumentácia!!!

(Na príklade žiadostí o vojnové reparácie Grécka a Poľska ďalej uviedol) Pozrite, ako sa správajú vlády, ktoré sú vlastenecké a naozaj sa snažia vzťahy narovnať správnym spôsobom a teraz sa pozrite, ako sa Andrej Babiš bojí, pretože má vzťahy v Bruseli a jeho biznis je závislý... Celá relácia: <https://www.youtube.com/watch?v=qXiGfGzEL1Y>

Volné pokračovanie zo strany 1

Z listu predsedníčky EK Ursule von der Leyen

Vážená pani, píšeme vám z rokovania Medzinárodného výboru vyhnancom a utečencov, obetí fašizmu a nacizmu v rokoch 1920–1945, ktorého sme sa zúčastnili pri príležitosti desiateho výročia založenia medzinárodného výboru.

V prvom rade by sme vám chceli zablahoželať k vášmu zvoleniu do tejto dôležitej funkcie. Dúfame, že viac ako vaši predchodcovia budete mať pochopenie a solidaritu aj pre tých obyvateľov Európy, ktorí trpeli nacizmom a fašizmom a stále majú následky a ťažko prežívajú roky staroby.

Medzinárodný výbor vyhnancom a utečencov, obetí fašizmu a nacizmu sme ustanovili na 1. európskom kongrese v Slovinsku v Lubľane 6. júna 2009 za účasti vyše 4000 účastníkov, vrátane delegácií národných organizácií účastníkov odboja a obetí 2. sv. vojny z Českej republiky, Slovenska, Francúzska, Nemecka, Ruska, Bieloruska, Estónska, Ukrajiny, Poľska, Srbska, Chorvátska, Bosny a Hercegoviny a Slovinska. Medzinárodný výbor, ktorý pracuje už desať rokov, spája okolo 600 000 bývalých obetí fašizmu a nacizmu a usiluje sa o vylepšenie ich sociálneho postavenia.

Píšeme vám, aby sme s vašou pomocou v Európskej únii pomohli združeniam a organizáciám, ktoré spájajú obeť fašizmu a nacizmu, využiť možnosti spolufinancovania podujatí, výstav, múzeí a archívnych aktivít našich spoločností a zachovania našej historickej pamäte o utrpení civilného obyvateľstva počas 2. sv. vojny.

Očakávame, že budeme môcť v priestoroch Európskej únie usporiadať výstavu o násilí pá-

chanom na Slovanoch počas 2. sv. vojny a zorganizovať konferenciu o problémoch života a materiálnych škodách tak, ako to urobili iné organizácie 24. apríla 2017 pre Židov.

Je veľkou nespravodlivosťou, že vyhnanci a utečenci z 2. sv. vojny neboli odškodnení Nemeckom za stratený hnutelný a nehnuteľný majetok a utrpenia počas 2. sv. vojny. Rozdelenie obetí vojnového násillia na krajiny východnej a západnej Európy bolo veľkou chybou, pretože vyhnanci a utečenci zo strednej a východnej Európy neboli odškodnení za útrapy a vojnové škody.

Píšeme vám tiež preto, že so znepokojením a rozhorčením sledujeme výskyt javov fašizmu a nacizmu, pretože ako žijúci svedkovia utrpenia spôsobeného týmito režimami očakávame, že Európska únia proti týmto aktivitám bude protestovať a prijme účinné opatrenia.

Očakávame tiež, že Európska únia, Rada Európy, Kurátorský fond, Pamäť, zodpovednosť a budúcnosť (EVZ) a OSN urobia viac, aby pomohli starším, chorým a postihnutým obetiam fašizmu a nacizmu.

Odporúčame, aby ste v Európskej únii zriadili osobitný výbor, ktorý bude monitorovať starostlivosť o civilné obeť 2. sv. vojny a zabezpečiť, aby dediči agresívnych krajín v 2. sv. svetovej vojne zaplatili vojnové škody.

S úctou a pozdravom!

Účastníci Medzinárodnej konferencie utečencov a vojnových vyhnancom z rokov 1920–1945

V Slovinskej Ljubljani 21. septembra 2019.

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 2)

zohral dôležitú úlohu vo vojenskej činnosti USA počas 2. sv. vojny. Jeho úsilie umožnilo USA skonštruovať delostrelecké granáty schopné prerázať pancier nemeckých tankov, a jeho prínos pre manhattanský projekt umožnil zavŕšiť vojnu na Tichooceánskom bojisku,“ hovorí sa vo vyhlásení Bieleho domu. „Aj keď obvinenie proti doktorovi Jeffriesovi padlo v roku 1941, on ako osoba bol na vedenie vojny mimoriadne dôležitý. Preto vojnový minister (Henry) Stimson sa podujal na mimoriadny krok, požiadal prezidenta Roosevelta, aby generálny prokurátor zadržal akékoľvek trestné stíhanie až do povojnových čias,“ uvádza sa v ozname Bieleho domu. Jeffries bol nakoniec odsúdený na základe súdneho precedensu, ktorý na moment spáchania činu ešte neexistoval. Odsúdili ho na pokutu 2 500 USD. V tom istom roku (1948) ho však prezident Truman vyznamenal Medailou za zásluhy.

Podľa ria.ru, 10. 10. 2019

■ Vedec vysvetlil prečo Hitler nemohol skonštruovať atómovú bombu

Hitlerovské Nemecko nedokázalo skonštruovať vlastnú atómovú zbraň, pretože jeho šéfstvo nepovažovalo túto úlohu za prioritu, povedal RIA Novosti poradca riaditeľa Národného výskumného centra „Kurčatovský inštitút“ a historik sovietskeho atómového projektu Andrej Gagarinskij.

„Hitler nikdy neprijal vedcov, ktorí zodpovedali za atómový program. Navyše ani času sa na jeho realizáciu nedostávalo,“ povedal Gagarinskij.

Podľa jeho slov posledný rozhodujúci, no nevydarený, experiment spustenia nemeckého atómového reaktoru uskutočnil významný vedec, nositeľ Nobelovej ceny Werner Heisenberg v máji 1945 už pri rachote francúzskych tankov“. Historik poznamenal, že nemeckí vedci nemali na to ani potrebné financovanie.

„Podľa vlastných slov Heisenberga, nedostávalo sa mu vlastnej „morálnej odvahy“ požiadať o dôstojné zdroje na vyriešenie úlohy, ktoré by boli porovnateľné so stovkami miliónov dolárov, s akými operoval vedúci Manhattanského projektu, ani s prostriedkami, ktoré boli vyčlenené na projekt rakiet V (Vergeltungswaffe – zbraň odvety) Wernera von Brauna,“ vyhlásil.

Podľa ria.ru, 29. 8. 2019

■ Vyhlásenie ambasády RF: „Vojna s pomníkmi. Ľudia, budte ostrážiti!“

„V ostatnom čase sa v slovenských médiách a na internetových stránkach čoraz častejšie vyskytujú publikácie, názory niektorých verejných činiteľov, ospravedlňujúce kroky zastupiteľstva Prahy 6 ohľadom premiestnenia pamätníka maršala I. S. Koneva a všeobecne spochybňujúce oslobodzovaciu misiu Červenej armády v Európe. Zdá sa, že stojí za to pripomenúť si niektoré historické fakty a objasniť, k čomu tieto trendy môžu viesť,“ uvádza so svojom vyhlásení ruské veľvyslanectvo v Bratislave.

„Ako viete, jednotky 1. ukrajinského frontu pod velením maršala I. S. Koneva v máji 1945 oslobodili Prahu od nacistov. Tento historický fakt nemožno vyvrátiť. Obyvatelia českého hlavného mesta na znak vďaky postavili významný pamätník, ku ktorému každoročne kladú kvety.

I. S. Konev je čestným občanom Prahy. Preto akékoľvek iniciatívy na zbúranie alebo premiestnenie pamiatok znižujú význam slávnych a tragických stránok histórie, o ktorých tieto svedčia. Je nám veľmi ľúto, že miestne úrady nezohľadnili výzvy verejnosti a českého vedenia, aby zabránili takémuto vývoju udalostí. V tejto súvislosti by sme chceli citovať slová českého politika Václava Klauza ml. „Sochy sú symboly, ...sú odkazom našej histórie. Socha Ivana Koneva nie je oslavou konkrétnej osoby, je to predovšetkým oslava víťazov druhej svetovej vojny a oslobodenia Československa. Je počtou desiatkam tisíc padlých“.

Sme presvedčení, že každý chápe, že boj proti pomníkom sovietskych vojakov-osloboditeľov je súčasťou rozsiahlej kampane zameranej na prepísanie histórie druhej svetovej vojny a skreslenie rozhodnutí Norimberského tribunálu. Sme nesmierne znepokojení tým, že revízia histórie sa uskutočňuje na oficiálnej úrovni. Svedčí o tom, napríklad, nedávne vyhlásenie bulharského ministerstva zahraničných vecí, v ktorom sa požaduje, aby sa boj ZSSR proti nacizmu a víťazstvo nad ním nepovažovali za oslobodenie kontinentu.

HSP, 23. 9. 2019

P. C. Roberts: Ste pripravení zomrieť?

Sionistickí neokonzervatívci, ktorí riadia americkú zahraničnú politiku, v súčasnosti sústreďujú úsilie na likvidáciu zvyškov doterajších zmlúv a dohôd zameraných na obmedzenie zbrojenia. Zdá sa, že momentálne sa snažia zrušiť americko-ruskú zmluvu o otvorení nebi.

Táto umožňovala obom veľmociam prelietavať si navzájom cez svoje územia a ubezpečovať sa, že kontrolovaná krajina nezhrádza vojenské sily na útok proti nej. Ak sa Washington z tejto zmluvy stiahne, napätie a vzájomná nedôvera medzi dvomi nukleárnymi mocnosťami sa zvýši.

Pre obyvateľov našej planéty je to nedobrá správa, zato je skvelá pre americký vojensko-bezpečnostný komplex, túžiaci po tom, aby napätie a „strach z Ruska“ eskalovali čo možno najviac, čím bude eskalovať aj jeho rozpočet.

Washington dnes v oblasti Čierneho mora zvyšuje napätie vyzbrojovaním Ukrajiny, Gruzínska a Rumunska. Súčasne s tým USA a ich bábyky z NATO uskutočňujú v Čiernom mori, z ktorého ruské lode plávajú do Stredozemného mora, rozsiahle vojenské operácie, pričom sa ani veľmi netaja tým, aké potešenie by mali, ak by sa im podarilo

vstup ruských lodí do Stredozemného mora zatarasiť. Vyradili by tým z činnosti ruskú námornú základňu v Sýrii, a Sýria by ľahšie padla do područia tak USA, ako aj Izraela.

Toto zhromažďovanie vojenských síl prináša celý rad rizík. Darebáci z CIA môžu bez veľkých problémov podpichnúť niektorého z ukrajinských nacistov, gruzínskych bláznov, či podplatených rumunských vazalov na vyrobenie incidentu, ktorý sa potom pripíše Rusku. No a to, pochopiteľne, v záujme zvýšeného západného strachu z Rusov, nakrmi rozpočet onoho nám už známeho (amerického – pozn. Bojovník) komplexu.

A pretože posilňovanie amerických vojenských síl a síl ich spojencov v susedstve Ruska poskytuje CIA veľa príležitostí na výrobu incidentov, tie sa budú dať použiť na protiruskú propagandu. Keďže tieto incidenty môžu spôsobiť aj nepredvídateľné dôsledky, vy-

mykajúce sa kontrole, potom všetko, čo sa dá použiť na zastavenie posilňovania západných síl v oblasti Čierneho mora, čiže v Rumunsku, na Ukrajine a v Gruzínsku, je aktom Mieru.

Zdá sa mi, že ak USA môžu vyhlásiť Juhočínske more, vzdialené tisíce míľ od amerického pobrežia za „americký národný záujem,“ analogicky môže Rusko vyhlásiť Čierne more za „ruský národný záujem“.

Rusko by teda mohlo slušnou formou informovať všetky zúčastnené strany, že nijaké vojenské plavidlá, osobitne potom vojenské plavidlá USA a NATO, nemajú bez ruského povolenia prístup do Čierneho mora.

V USA budú tento návrh, ktorý ja považujem za mierový a snažiaci sa o vyhnutie sa konfliktu, preklínať ako návrh protiamerický a mňa osobne potom označia za „protiamerického milovníka Rusov“.

V skutočnosti však nie som ani protiamerický ani protiruský. Som len stúpencom zdravého rozumu a mieru.

Outsidermedia.cz, 14. 10. 2019

Po stopách národných hrdinov

Boje a partizánska diverzná činnosť prebiehali aj v okolí železničných uzlov (Kysak), či Slanských vrchov, Vihorlatských vrchov a Ondavskej vrchoviny. Na vrchu Lipovica je umiestnený pamätník na počesť posledného tábora partizánskeho zväzku Čapajev.

Práve preto sa zrodila myšlienka zorganizovať spomienku na tunajšie neľahké obdobie. Dňa 1. septembra pripravilo OP MS Vranov nad Topľou, OP MS Stropkov, MO MS Klenová, SZPB Vranov 1 v spolupráci s obcami Ruská Poruba a Závada spomienkovú slávnosť pri príležitosti 75. výročia SNP s názvom „Po stopách národných hrdinov“. Prepojená bola aj s kultúrno-turistickou časťou. Terénymi au-

tami, či peši sme sa presunuli na Lipovicu, kde sa pri pamätníku Hencovský oddiel Gvardija konal pietny akt kladenia vencov za sprievodu dychovej hudby „Orchester vychodňarov“. Pieseň s vojenskou tematikou spievali členovia folklórneho súboru Brežinky z Cabova. Rusínsky aktivista Štefan Drozd tu v krátkosti pohovoril o živote partizánov a obyvateľov okolitých obcí v období SNP.

Účastníci spomienkovej slávnosti si uctili pamiatku padlých hrdinov aj na cintoríne v Závade a Ruskej Porube. Vzácnym hosťom bola atašé RF Anna Chodajeva, ktorá spoločne aj so starostami obcí za sprievodu dychovej hudby položila vence

k pamätníkom obetiam 2. svetovej vojny.

V kultúrnom dome v Ruskej Porube sa po hymne k prítomným prihovorila A. Chodajeva, člen výboru MS Miroslav Gešper a za ZO SZPB Vranov n/Topľou 1 Michal Pavlečko.

Divadelnými scénkami matičiari z Hencoviec prezentovali a priblížili dianie partizánskej skupiny v okolitých obciach. S hudobným repertoárom sa o zábavu opäť postarala folklórna skupina Brežinky.

Miroslav Gešper

3. ročník volejbalového turnaja

Družstvá juniorov na medailových miestach.

Pri príležitosti 75. výročia SNP ho usporiadala ZO SZPB Košice-Juh v spolupráci s MČ Košice-Nad jazerom, MČ Košice-Juh a Obchodnej akadémie Košice, Polárna 1.

I keď sa zapojili tak seniori, ako aj juniory, vek na turnaji nehral žiadnu rolu. Bojovalo sa zápalisto a čestne.

V kategórii juniorov si víťazstvo vybojovalo družstvo Hotelovej akadémie v zložení D. Ve-

selovský, V. Halásová, P. Kristian, D. Janka, D. Schmidt, O. M. Bauernebl, L. Stolár, S. Iván a M. Kuba pod vedením trénerky Soni Mertovej.

2. miesto získalo družstvo mládežníkov ZO SZPB a 3. miesto družstvo Obchodnej akadémie.

V kategórii seniorov zvíťazilo družstvo ZO SZPB Košice-Juh a na 2. mieste sa umiestnilo družstvo ZO SZPB Košice-Jazero.

Dušan Rybanský

Prievidžania o bojoch v okolí Banskej Štiavnice

28. septembra ObIV SZPB v Prievidzi zorganizoval spomienku na oslobodzovacie boje v okolí Banskej Štiavnice.

Členom SZPB ich priblížila oblastná tajomníčka Soňa Pinčková. Pohovorila o partizánskom oddieli Sitno, o oslobodení mesta vojakmi Červenej a Rumunskej kráľovskej ar-

mády i o vyznamenaní mesta Radom Červenej hviezdy.

Ďalšie informácie boli o histórii a kultúrnych pamiatkach Banskej Štiavnice.

V meste nás privítal tunajší

predseda ZO SZPB Vladimír Poprac s manželkou, s ktorým sme si pozreli niektoré pamätihodnosti a položili veniec k zrekonštruovanému Pamätníku SNP na Radničnom námestí.

– SP –, foto Michal Kodaj

Po stopách 1. čs. zboru v ZSSR pod Duklou

V prvých septembrových dňoch zorganizoval Oblastný výbor SZPB v Leviciach, s finančným príspevkom mesta Levica, trojdňový kultúrno-poznávací zájazd pre svojich členov s rodinami (z Levíc, Želiezoviec, Čajkova a Timáč) „Po stopách vojakov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR v podduklianskom kraji“.

Pri Pamätníku 1. čs. armádneho zboru v ZSSR a na cintoríne v Duklianskom priesmyku sme si pietnym aktom položením venca, príhovorom predsedu oblastného výboru SZPB Jána Hamara a zaspievaním hymny SR uctili nehybnú pamiatku našich hrdinov. So záujmom sme si prezreli miesta

bojov z vyhladkovej veže a vypočuli si výklad lektora.

V pokore a úcte sme prechádzali Údolím smrti i vojenským múzeom vo Svidníku. Potešilo nás, že v ostatných rokoch sem prichádza čoraz viac mladých ľudí.

Pri soche armádneho generála Ludvika Svobodu, ktorá je dominantou upraveného a čistého námestia vo Svidníku, sme položili kyticu kvetov a zaspievali hymnu, obdobne neskôr aj v Kalinove, v našej prvej oslobodenej obci vojakmi Červenej armády. Pri Pamätníku osloboditeľov nás s udalosťami z jesene 1944 oboznámil starosta Ivan Sivák.

O organizáciu nášho putovania sa najviac pričínili manželka Lenka a Ján Kollároví z Levíc.

Jozef Výboch, snímka V. Senovský

Hanušovce n/T – spomienka na SNP

Po privítaní riaditeľkou MsKS Lubicou Tomkovou a po uctení si pamiatky padlých primátor Štefan Straka zdôraznil potrebu zachovania si kladných hodnôt ľudského života, prejavov lásky a tolerancie najmä u mladej generácie.

Predsedníčka ZO SZPB Helena Lipčáková pripomenula smutnú minulosť mesta Hanušovce nad Topľou v čase SNP. Uviedla mená občanov, ktorí strádali a zahynuli, ale aj tých, ktorí pomáhali. Oživila tým spomienku na obdobie, ktoré by sme už nikdy nechceli zažiť. Program obohatili piesne v podaní FS Vargovčan.

Ďalšia časť spomienky sa konala v miestnom Malom kaštieli, kde prebiehalo oceňovanie in memoriam tých, ktorí svojou odvahou a hrdinstvom navždy odovzdali posolstvo ľudskosti a morálnej sily ďalším generáciám. Ocenení boli: Michal Molitoris, Anton Gerát, Jozef Velebír, Andrej Molitoris, Juraj Kučinský, Ján Sabo, Alžbeta Molitorisová.

Za aktívnu prácu v ZO SZPB a výchovno-vzdelávaciu činnosť pri šírení tradícií národnoslobodzovacieho boja boli ocenené Helena Lipčáková a Lúbia Tomková, za dlhoročnú spoluprácu so ZO SZPB a knižnicou pri besedách Živá kniha – Živá kronika bol ocenený bývalý odborný pracovník múzea v Hanušovciach nad Topľou Peter Šafranko.

– IT – a – HL –

Z putovania „Po stopách SNP“

Členovia ZO SZPB č. 1 z Brezna sa činia aj v tomto období. Potvrďuje to aj naše stretnutie z 12. 10. 2019. Jeho cieľom bolo páranie „Po stopách SNP“, teda spoznávanie ďalších miest odpočinku našich hrdinov, ktorí bojovali za oslobodenie našej vlasti.

Tentoraz to bola obec Štrba s rekonštruovaným Pamätníkom padlých – Smútiaca mať od Miroslava Ksandra (Bojovník o jeho rekonštrukcii už písal – pozn. red.), ktorý bol odhalený pri príležitosti 20. výročia SNP v roku 1964. To, čo sme chceli svojou účasťou vyjadriť, prezrádza aj citát na ňom od Pavla Gašparoviča Hlibinu: „Večná vám láska v našich srdciach, večná vám pamäť v našich dejinách“.

Pamiatku vojakov z 1. a 2. sv. vojny sme si uctili položením kytic. Pri pamätníku nás privítali zástupcovia ZO SZPB obce Štrba Michal Petruška s manželkou Magdalénou a predseda Pavol Očenáš, ktorí nám priblížili priebeh bojov v ich obci.

Cieľom ďalšieho putovania bol pamätník SNP pri obecnom úrade vo Važci, kde sme si pamiatku našich a ruských osloboditeľov uctili položením vencov. Na tomto pamätníku sú zase slová Sama Chalupku: „Pravde žil som, krivdu bil som, verne národ svoj ľúbil som,“ ktoré pripomínajú odvážne činy vojakov padlých za našu slobodu.

Elena Majerová

Podakovanie nášmu Jakubovi!

v mene výboru ZO SZPB Banská Bystrica Fončorda „B“ chcem sa poďakovať nášmu „nečlenovi“ SZPB Jakubovi Sabbovi, ktorý hoci ešte nemá 18 rokov, už štvrtý rok sa podieľal na zabezpečovaní Stretnutia generácií na Kališti. Tento rok to bolo osobitne obťažné, pretože kvôli nepriazni počasia sa musel pri plnení úlohy usporiadateľa trikrát prezliecť.

Ján Sabó

Jakub sa už od malička zúčastňuje rôznych akcií usporiadaných oblasťným výborom SZPB. Na to ho vediem ako starý otec spolu s jeho rodičmi, ktorí sú taktiež aktívnymi členovmi našej ZO SZPB. Aj týmto sa snažíme naplniť poslanie „Stretnutia generácií na Kališti“, keď starý otec, otec a náš syn a vnuk zabezpečujeme úlohy ako usporiadatelia tohto najväčšieho celoslovenského podujatia SZPB.

I keď nášmu Jakubovi chýba do dovŕšenia 18 rokov pár mesiacov, prihlášku za člena SZPB si už podal.

Napriek tomu, že Oblasťný výbor SZPB Banská Bystrica mu udelil za jeho prácu ďakovný list, považujem si za povinnosť vysloviť mu vďaka v mene výboru a členskej základne aj ako predsedu našej ZO SZPB.

Ján Sabó

Branné preteky SNP

Pod týmto názvom v septembri už po druhýkrát zorganizovala Miestna organizácia Slovenského zväzu technických športov (MO SZTŠ) Žarnovica v mestskej časti Žarnovická Huta brannú súťaž, ktorá bola atraktívne ukázkami Klubov vojenskej histórie.

Tento rok sa prihlásilo 44 súťažiacich, čo bolo o 17 viac ako vlani, ale súťažilo ich „len“ 39. Najviac ich opäť bolo zo Žarnovickej Huty (18). Priamo zo Žarnovice bolo 12 súťažiacich. Dvaja boli z Horných

Hámrov, jeden z Tekova a samotnú kategóriu vytvorili aj pre prítomných členov KVH.

Súťažilo sa v 13-tich kategóriách, najviac ich bolo v kategórii „muži“. Medzi súťažiacimi bol aj poslanec

Ocenení súťažiaci v mladších kategóriách.

Už druhýkrát sme odmenili mládež zájazdom na Duklu

ZO SZPB Košice-Juh v spolupráci s MČ-Jazero a MČ-Juh organizujú od roku 2017 pre študentov stredných škôl prednášky s besedami, na ktorých ich obšírne oboznámujú o historických súvislostiach pred 2. sv. vojnou, o nástupe fašizmu a nacizmu, o vzniku Slovenského štátu, partizánskeho hnutia, o oslobodení Slovenska, o historickom odkaze protifašistického odboja a jeho významu pre súčasnosť.

Najaktívnejších študentov zo stredných škôl z MČ Jazero a MČ Juh a to Obchodnej akadémie, Strednej odbornej školy technickej a Hotelovej akadémie sme 6. 10. 2019 pozvali na oslavy 75. výročia Dňa hrdinov KDO na Duklu. Okrem študentov sa oslav zúčastnili aj členovia základných organizácií SZPB z Košíc. S programom všetkých počas cesty oboznámil člen výboru ZO SZPB Košice-Juh Peter Košťál. Študenti si v rámci osláv prezreli pamätník na Dukle, vo Svidníku sa zúčastnili spomienkového stretnutia pri soche gen. Ludvíka Svobodu, následne sa presunuli k Pamätníku Sovietskej armády

a pozreli si aj expozíciu vojenského historického múzea. Počas osláv pri pamätníku na Dukle boli príjemne prekvapení, že znova zaznela sovietska hymna ako aj delostrelecké salvy.

Na spiatocnej ceste sa k účastníkom zájazdu prihovril člen našej ZO SZPB 88-ročný Michal Potoma. Rodák z tohto regiónu sa podelil o svoje poznatky z vojny.

Predseda Rady HOSK Mirko Liba študentov

- DR -

Trebišov hlási ďalšiu novú ZO SZPB!

Prázdniny sa skončili – činnosť oživa. Na oblasťnom výbore SZPB v Trebišove sme si to uvedomili v momente, ako sme dostali pozvánku na založenie novej Základnej organizácie SZPB v Čelovciach. Evidujeme ju už ako 29. v poradí. Založili si ju ôsmi členovia, ktorí si zvolili čisto ženský výbor: Predsedníčka Anna Petriková, pokladníčka Marta Tóthová a re-

vízorkou je starostka obce Jana Sabová. Vďaka nej narástol počet starostov v trebišovskej oblasťnej organizácii na 13. Založenie 29-tej ZO SZPB inicioval oblasťný podpredseda SZPB Pavol Ferenc a na slávnostnom uvedení organizácie do života sa zúčastnili oblasťný predseda Milan Urban a predseda oblasťnej revíznej komisie Ladislav Lippai. V rámci diskusie

Snímka z Čeloviec.

Úspešní súťažiaci boli odmenení medailami. Medailou bola ocenená aj Zuzana Beňová, ako absolútne najúspešnejšia zo všetkých súťažiacich i Anton Kukla, ako najstarší súťažiaci.

Raritou tohto ročníka bolo, že vďaka prítomným členom KVH si každý doslova do štystí mohol zastrieľať z historických ručných zbraní.

Toto podujatie, ktorým si jeho účastníci uctili hrdinov SNP, bolo evidované aj v rámci Európskeho týždňa športu.

Jozef Piecka, snímka Viktória Káčerová

S úctou a spomienkami!

Tradičné prejavenie úcty, vyjadrené pestrým pesničkovým a recitačným programom, doplneným o tance a vtipy, pripravili seniorom 13. októbra 2019 staršie deti z Biellickej ZŠ, škôlkári z MŠ s učiteľkami Erikou Hullmanovou, Ivou Oľachovou, so spevokolom NÁDEJ vedeným Helenkou Okkelovou a s harmonikárm Ivanom Žiškom a Lubomírom Dvončom.

Popri miestnych poslancoch nás prítomnosťou i príhovorom

potešil primátor Partizánskeho Jozef Bôžik. Prejavil ním nielen úctu k starším, ale spomenul si aj na tých, ktorí sa zapojili

do protifašistického odboja. Seniori sa za toto nedeľné odpoľudnie odmenili účinkujúcim potleskom a vyjadrili poďako-

vanie za prejavenu úctu a bohatý program, ktorý im skrášlil tento deň.

Jozef Mravík, predseda ZO SZPB Partizánske 4

K 100. narodeninám seržanta Michala Strenka

Turistickým pochodom si ZO SZPB, ZŠ a obecny úrad v Jarabine pripomenuli sté nedožité narodeniny tunajšieho rodáka seržanta Michala Strenka (nar. 10. 11. 1919).

Žiaci ZŠ za účasti riaditeľky Žanety Štefánikovej, občania obce Jarabina a hostia položením venca k pamätnej tabuli na rodnom dome Michala Strenka si uctili jeho pamiatku.

Turistický pochod vyvrcholil pri kaplnke Háj, kde sa uskutočnila beseda s vedúcim vojenskej expozície Michala Strenka pod Lubovníanskym hradom Branislavom Ifkovičom. Ten nám priblížil nielen život Michala Strenka a jeho bojové zásluhy, ale aj hrdinstvo vojakov a civilistov, ktorí sa na našom území počas 2. sv. vojny zapojili do národnoslobodzovacieho boja. Stretnutie obohatil o ukážku vojenských zbraní z 2. sv. vojny, čo všetkých nesmieme zaujalo.

* * *

Michal Strenk sa ako šesťročný vysťahoval s rodičmi do Pensylvánie. Po strednej škole a krátkom pôsobení v civilných zamestnaniach vstúpil v októbri 1939 do ame-

rickej námornej pechoty. Zúčastňoval sa na vojenských operáciách v Pacifiku.

V roku 1942 bol povýšený do hodnosti seržanta. Počas vyloďovania na ostrov Iwodžima velil čate špeciálnych síl. Po dieľal sa aj na zdvíhaní americkej zástavy,

ktorá symbolizuje ovládnutie bojiska. Táto fotografia sa stala predobrazom bronzového monumentu na vojenskom arlingtonskom cintoríne a mnohých reprodukcii, vrátane poštových známok. Michal Strenk padol 1. 3. 1945.

Jozef Lešiga

Ide to aj bez znervózňovania

Členovia oblasťnej organizácie SZPB Michalovce sa 6. októbra 2016 zúčastnili osláv 75. výročia Karpatsko-duklianskej operácie a začiatku oslobodzovania nášho územia 1. čs. armádnym zborom v ZSSR.

Podľa nášho odhadu sa tu zišlo okolo 1 500–2 000 ľudí, hlavne mládeže. Spoločne s ústredným tajomníkom SZPB V. Longauerom sme si pri pamätníku pripomenuli časy bojov o Duklianský priesmyk. Zúčastnili sme sa aj kladenia vencov pri soche armádného generála Ludvíka Svobodu a na cintoríne vojakov sovietskej armády vo Svidníku.

Na záver naši členovia podotkli, že v porovnaní s oslavami Výročia SNP v B. Bystrici, sa takéto pietne oslavy dajú robiť na vysokej úrovni aj bez zbytočných zdržiavani a znervózňovaní pri nezmyselných kontrolách políciu.

Marián Lukáč, tajomník oblasťného výboru

Ladislav Lippai

Spomienka na leteckú tragédiu pri Gemerskej Polome

Na jeseň roku 1944 mali jednotky 2. čs. paradesantnej brigády v ZSSR posilniť bojujúce jednotky 1. československej armády na Slovensku. Jedno z prepravných lietadiel Li-2 odštartovalo pred večerom 16. 10. 1944. Na letisko Tri Duby malo prepraviť 18 vojakov s výzbrojou a výstrojom.

V tomto období bolo skoro na celom území Slovenska daždivé počasie s veľkou oblačnosťou a prízemnými hmlami. Viditeľnosť bola malá a preto len dobre vycvičené posádky dokázali splniť taký náročný úkon.

Podľa rozprávania vtedajších svedkov lietadlo niekoľkokrát zakrúžilo nad časťou nazývanou Veľká Poloma, pravdepodobne, aby sa letci zorientovali podľa orientačných bodov, ktoré boli vidieť medzi mrakmi.

Oproti tejto oblasti lesného porastu sa nachádzala dolina s názvom Pintikovo. Bol tu veľký salaš, kde pastieri oviec každý večer udržiavali oheň, proti divokej zveri, ale aj preto, aby sa ohriali. Pred polnocou okolo 23. hodiny počuli hlasný hukot nízko letiaceho lietadla. V tom istom čase medzi obcami Nižná Slaná a Henkovicami na poli Pališov partizáni očakávali zásielku zbraní a munície od Červenej armády, ktorá mala byť zhodená na padákoch. Zapálené ohne im signalizovali, kde je potrebné náklad zhodiť. Po odlete tejto nie veľkej skupiny lietadiel sa však objavilo osamotené lietadlo. Jeho posádka v diaľke spozorovala vracajúce sa vlastné lietadlá po splnení úlohy a preto boli v tom, že sa nachádzajú v blízkosti poľného letiska. Pilot Li-2 si nebol asi natoľko istý, kde sa nachádza a preto sa snažil ešte niekoľkokrát preletieť ponad neznámy terén, o ktorom predpokladal podľa kurzu a času letu, že je už nad letiskom Tri Duby.

Jeden z preletov sa mu však stal osudným. Lietadlo pri nízkom lete narazilo do vrcholu hrebeňa, ktorý sa nazýva Flós.

Odtiaľ sa lietadlo odrazilo a asi vo vzdialenosti 400 metrov napokon skončilo v staršom dubovom lese. Pastieri počuli nielen zvuk lietadla, ale aj lámajúce sa stromy a konáre pod ťarchou a nárazom kovového trupu.

Títo jediní očití svedkovia havárie nevideli požiar, ktorý spravidla zachváti lietadlo od paliva, alebo vezenej munície. Taktiež nedošlo k žiadnej explózií, čo bola pre záchranu prepravovaných vojakov v lietadle dobrá správa. Pretože bola neskorá večerná hodina a všade bola tma, pastieri neopustili salaš z obavy, aby im dobytok nerozohnala alebo neroztrhala divoká zver. Čas po havárii však pracoval proti zraneným vojakom.

Dňa 17. 10. 1944 v ranných hodinách dve mladé ženy z Gemerskej Polomy boli na ceste do práce do neďalekej lesnej škôlky, ktorá sa nachádzala v blízkosti hrebeňa Flós. Nevedeli však, že ich pozoruje z porastu jeden zranený príslušník paradesantnej brigády, ktorému sa podarilo dostať spod trosiek lietadla, aby vyhľadali pomoc. Až po niekoľkých minútach sa opatrne priblížil a prihovril.

Ženy sa však zľakli jeho výzoru a zbraní a len veľmi opatrne sa k nemu priblížili, lebo si neboli isté či sa nejedná o provokáciu za účelom získať informácie o povstaleckých vojakoch a partizánoch. Čo by v tom čase nebola nijaká zvláštnosť.

V dedine videli veľa vojakov a partizánov, ale tento bol inakší. Uniformu mal dotrhanú, zakrvavenú a špinavú od motorového oleja, ktorý po náraze

lietadla do korún stromov striekal na všetky strany. Aj jeho tvár bola odratá a zakrvavená. Až keď sa prihovril po česky a ženám porozprával čo sa stalo, odprevadili ho do dediny. Dedinčania, ktorí videli prichádzajúceho neznámeho vojaka v sprievode žien, ktoré ho museli podopierať, hneď im šli na pomoc.

Správa o našich zranených vojakoch a spadnutom lietadle sa rýchlo rozniesla po dedine. Veliteľ povstaleckých vojakov npor. Ličko spolu s členmi miestneho revolučného národného výboru ihneď zorganizovali pomoc z radov vojakov a civilov, ktorí sa vybrali na miesto havárie. V rojnici prehľadávali lesný porast a snažili

sa nájsť pravdepodobné miesto dopadu dopravného lietadla.

Keď sa takmer všetci z pátrajúcej skupiny dostali na miesto havárie, naskytl sa im strašný pohľad. Lietadlo bolo rozbité na niekoľko kusov. Pod trupom a časti krídla s motorom ležala hromada ľudských tiel. Skoro všetci boli zakrvavení, špinaví od oleja. Okolo lietadla sa povalovali zbrane, uniformy, ďalšie kovové časti lietadla a kusy poškodeného vojenského materiálu. Niektorí vojaci sa ešte hýbali, alebo skonávali pred ich očami. Bez pomoci zomierali alebo trpeli vyše 12 hodín.

Len s obrovskou námahou sa podarilo Polomčanom spolu s vojakmi za pomoci sochorov zdvihnúť ťažké motory s časťami krídel. Postupne sa podarilo vytiahnuť spod trosiek telá všetkých členov posádky. Tí, ktorí sa zachránili len zázrakom, boli počas letu v zadnej časti lietadla.

Podľa rozhovoru povstaleckých vojakov lietadlo nespadlo z veľkej výšky, lebo časť trupu sa zasekla medzi stromami a chvostová časť zostala visieť na starých hrubých dubových konároch. Z tejto časti vypadli pravdepodobne tí vojaci, ktorí išli pre pomoc. Takýto obrovský náraz a pád aj im spôsobil vnútorné poranenia, ktorým po prevoze do povstaleckej vojenskej nemocnice v Dobšinej neskôr podľahli.

Asi po troch hodinách boli mŕtvi vojaci naložení na rebriňáky a zvezení do stredu obce k hasičskej zbrojnici. Tu ich postupne chlapi a ženy poutierali a poumyváli od krvi a oleja. Povstaleckí dôstojníci, ktorí prišli do dediny, odobrali mŕtvym ich vojenské doklady na zistenie totožnosti. Mnohí ich mali znehodnotenú od oleja a leteckého benzínu, preto niektoré písme-

ná boli pri identifikovaní možno nechtiac pozmenené. Zistilo sa však, že v lietadle boli vojaci rôznych národností, ale len z dvoch armád a to z Červenej armády a 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, ktorého súčasťou bola 2. čs. samostatná paradesantná brigáda v ZSSR. O tri dni neskôr, a to 19. 10. 1944, Revolučný národný výbor z Gemerskej Polomy spolu s vojakmi a partizánmi za účasti občanov pochovali do spoločného hrobu 18 vojakov s vojenskými poctami a to: Pavla Jevsejeviča Anušina z Petropavlovka, Sergeja Antolievča Atanasieva z Azerbajdžanu, Valentina Chrizanoviča Ichnatjeva z Kyjeva, Nikolaja Jakovleviča Potapského z Ruska, Petra Alexandroviča Ovcinka bez miesta bydliska, Alexandra Michajloviča Obuchova z obce Semenovka, Antonín Mareka Fancovica z obce Antonovka, Michala Dolníka (2. čs. paradesantná brigáda), Jána Futka (2. čs. paradesantná brigáda), Václava Iráska (2. čs. paradesantná brigáda), Jaroslava Korbela (2. čs. paradesantná brigáda), Marcela Rajsfelda (2. čs. paradesantná brigáda), Mikolaj Dávidka z Tembruku, Vasila Siduma (2. čs. paradesantná brigáda), Vladimíra Srba bez miesta bydliska a Kazimiera Zajdel z Krosna.

Po oslobodení Československa boli v roku 1946 telá padlých vojakov zo spoločného hrobu exhumované a odvezené na spoločný cintorín padlých hrdinov, pravdepodobne do Banskej Bystrice a Zvolena. Aj dnes sa na dvoch miestach pripomína toto letecké nešťastie a to na vrchole hrebeňa Flós a pri pamätníku neďaleko obce Gemerská Poloma, vedľa hlavnej cesty na Spišskú Novú Ves.

Milan Malček, foto Ondrej Greško

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

75. výročie bojov o kótu Hrb

Na Gemi trestné jednotky Horst Wessel prekročili hranicu na línii Lučenec – Rimavská Sobota – Jelšava – Rožňava... A dňa 19. 10. 1944 sa dostali až k Rimavskej Bani.

Dňa 20. 10. 1944 zaútočil prieskumný oddiel 18. divízie SS na povstalecké jednotky na obrannej línii, ktorú tvorila aj kóta Hrb. Obranných bojov sa zúčastnili aj partizáni z brigády Rákosi pod velením mjr. Kozlova, ktorých viedli Zoltán Grubics a Józef Fábry a podporovala ich hliadka A. D. Šestova.

Obrancovia na kóte Hrb odolávali okupantom takmer tri dni. Neboli porazení, ale pred hrozbou obkľúčenia, po prelomení obrany pri Kraskove a Tisovci, sa cez pohorie Syn-

ca stiahli na Klenovské lazy.

Pri príležitosti 75. výročia tejto bitky, po troch rokoch starostovia obcí „akčnej skupiny Malohont“ (Rimavská Baňa, Rimavské Zalužany, Rimavské Brezovo, Lehota nad Rimavicou a Kociha) pripravili 21. 9. 2019 reprízu panorámy bojov pred troch rokov za spolupráce s klubmi Krasnoarmejec z Košíc, Tatranskí vlci z Popradu a ďalších, za účasti niekoľko tisíc divákov. Tí videli kopanie zákopov, rozmiestňovanie prieskumných hliadok a na-

koniec aj útok „okupantov“.

Takmer hodinovú drámu sledovali seniori, stredná generácia, mládež i deti. Žiaľ, niektorí ľudia sem prišli so svojimi psíkmi, ktorí sa pri detonáciách zvíjali na zemi a skučali, rovnako ako príliš malé deti. Mnohým museli dospeli práce vysvetľovať, že zastrelení vojaci neboli v skutočnosti zabíjajúci...

Počas celého podujatia sa účastníci mali čím občerstviť i pochutiť si napr. na guláši z diviny...

Tak ako pred tromi rokmi spomienkové podujatie konferoval Michal Jakubec z Trebi-

šova. Škoda len, že tu nemohol privítať aspoň jedného priameho účastníka protifašistického

odboja alebo dodnes žijúcich svedkov masakry na Suchom Potoku. Jozef Pupala, snímka Blažej Zubáč

Kotlebovci a liberálni extrémisti zjednotení v neúcte k našim osloboditeľom

VOJNA S POMNÍKMI: ĽUDIA BDITE!

V poslednom čase sa čoraz častejšie vyskytujú názory niektorých verejných činiteľov, ospravedlňujúce kroky zastupiteľstva Prahy 6 ohľadom premiestnenia pamätníka maršala I. S. Koneva a všeobecne spochybňujúce úlohu Červenej armády pri oslobodzovaní v Európe.

Pripomeňme si niektoré historické fakty a k čomu tieto trendy môžu viesť.

Jednotky 1. ukrajinského frontu pod velením maršala I. S. Koneva v máji 1945 oslobodili Prahu od nacistov. Tento historický fakt nemožno vyvrátiť. Obyvatelia českého hlavného mesta na znak vďaky postavili významný pamätník, ktorý je počtou desiatkam tisíc padlých. Je veľmi smutné, že miestne úrady vo svojom donquichotskom ťažení proti soche nezohľadnili výzvy verejnosti a českého vedenia, aby zabránili takémuto vývoju udalostí. Navyše by si vedenie Prahy 6 už mohlo všimnúť, že geopolitická situácia sa mení, takže z hľadiska ich ambícií im už ušiel vlak.

Som presvedčený, že **každý chápe, že boj proti pomníkom sovietskych vojakov-osloboditeľov je súčasťou rozsiahlej kampane zameranej na prepísanie histórie druhej svetovej vojny a skreslenie rozhodnutí Norimberského tribunálu.** Pozorujem, že aj na Slovensku existujú obdobní takzvaní odborníci na históriu, ktorí sa usilujú oslabiť úlohu Červenej armády pri oslobodení Európy.

V tejto súvislosti spomeniem napríklad Docenta Mazureka, ktorý v akomsi kotlebovskom stranicom rádiu odkazoval nevzdelanému Harabinovi, že nie Anglosasi, ale Stalin vraždil Slovanov, zamieňajúc si pritom celé historické obdobia.

V priestoroch NR SR nedávno otvorilo Ruské veľvyslanectvo výstavu „Holokaust. Likvidácia. Oslobodenie. Záchrana.“ Výstava pomôže pochopiť, koho jednotky 1. ukrajinského frontu pod velením maršala I. S. Koneva oslobodili napríklad aj z nacistického tábora Osvienčim a aký rozhodujúci význam mali tieto udalosti pre prežitie miliónov ľudí.

Tentoraz však našich parlamentných Sorošovcov holokaust nezaujal, keďže nebol zobrazený zo správ-

nych ideových pozícií. Okrem opozičných poslancov výstavu odignorovala aj Čaputová.

Práve z radov ich liberálnych prívržencov pochádzajú ľudia, ktorí pravidelne poškodzujú napríklad pamätník osloboditeľov v Košiciach, skrývajúc to za akýsi antikomunistický odboj. 74 rokov po vojne však ide už o dosť oneskorený prejav „odvahy“, hlavne ak im dnes už za to nič nehrozí. Bez toho, aby si to uvedomovali, stali sa len súčasťou revízie histórie zo strany tých, čo pošliapávaním histórie dláždia cestu k moci revanšistom a novým extrémistickým politickým silám.

Vojna s pomníkmi v Európe je rovnaké barbarstvo ako ničenie historických svätýň v Afganistane a Egypte, či búranie chrámov v Sýrii a Kosove.

Protipólom liberálnych extrémistov sú skupiny, ktoré vedia systém fašistického štátu, ktorý po boku Hitlera bojoval proti slovanským národom v Sovietskom zväze. V tejto neúcte k našim osloboditeľom je ich postoj zhodný s liberálnymi extrémistami. Ich predstavitelia si nikdy neuctili sovietskych padlých lebo rovnako ako liberálni extrémisti ich nepovažujú za našich osloboditeľov. Na výročie povstania SNP potom vyvesujú čierne zástavy.

V prípade kotlebovcov však môžeme povedať, že našťastie. Lebo ak by zaujali proruský postoj a začali sa pasovať za nositeľov nejakých všeslovanských ideí, tak tieto myšlienky zdiskreditujú rovnako, ako sa im podarilo zdiskreditovať národné myšlienky, ktoré vďaka nim získali prívlastok extrémistické a fašistické. Rovnakú nálepku by potom získal aj súčasný výklad historických udalostí.

Pripomínam, že kým tu neboli kotlebovci, národné a vlastenecké sily nikdy neboli označované za extrémistov.

Preto sa zamyslime nad historickými skutočnosťami a uvedomme si, že revanšizmus sa derie k moci rôznymi spôsobmi, jedným z nich je boj proti pomníkom ľudí, ktorí zvíťazili nad fašizmom.

Štefan Harabin

Armadnymagazin.sk, 28. 9. 2019, zdroj: stefanharabin.blog.pravda.sk

O uzmierovaní Hitlera Anglickom a Francúzskom

Zodpovednosť za rozpútanie 2. sv. vojny leží na vtedajšom vedení Francúzska a Veľkej Británie, ktoré sa pokúšali „uzmierniť“ Berlín a využiť Nemecko proti Sovietskemu zväzu, vyhlásil 1. 10. 2019 predseda Ruskej historickej spoločnosti, riaditeľ zahraničnej rozvedky Sergej Naryškin.

„Predpoklady na 2. sv. vojnu sa nevytvorili naraz. Základná vina za rozpútanie tohto konfliktu, nepochybne, leží na nemeckých nacistoch, lenže keď hitlerovská ideológia vyhlásila za nepriateľa Sovietsky zväz a ruský boľševizmus, nachádzala nemalo zástancov vo vysokých kabinetoch európskych hlavných miest, predovšetkým v Londýne a v Paríži,“ vyhlásil na otvorení medzinárodnej vedeckej konferencie „80. výročie začiatku druhej svetovej vojny“ v Ruskej akadémii vied.

Naryškin podtrhol, že práve vďaka Francúzsku a Veľkej Británii, ktoré boli presvedčené, že hlavným nepriateľom Hitlera bude práve ZSSR, sa nacistickému Nemecku podarilo vybudovať mohutnú armádu, uskutočniť „anšlus“ Rakúska a rozdelenie Československa.

„Očakávajúc od nacistov dovtedajšej poslušnosti, „uzmierovači“ boli nepríjemne prekvapení, keď už bez sankcií garant versailleských dohôd – Nemecko – odtrhol vo svoj prospech litovské kraje a vystavil ultimátum Poľsku,“ povedal.

S. Naryškin pripomenul, že

Londýn a Paríž nedokázali vybudovať dôveryhodné vzťahy s Moskvou ani po tom, ako ohľadne Hitlera „vytriezveli“.

„Sovietskemu zväzu začali prichádzať francúzske a britské návrhy o obnovení vojensko-technickej spolupráce. Moskovské rozhovory v lete 1939 sa dajú považovať za obrovský preddavok, ktorý sa však, žiaľ, neopodstatnil. Dokonca aj pred tvárou hrozného nepriateľa západní lídri nenašli v sebe síl, aby prekonali svoje predsudky a vybudovali aspoň trochu dôveryhodné vzťahy so Sovietskym zväzom,“ poznamenal.

Podľa ria.ru, 1. 10. 2019

S. Naryškin s prezidentom RF V. Putinom.

Viete, že...?

...2. sv. vojna len Európe zlikvidovala a dokaličila vyše 150 miliónov ľudí?

V roku 1975 boli zverejnené údaje, že zabitých mala Európa viac, ako za 350 rokov dovtedajších vojen.

...prvým dokumentom v histórii čs. armády, ktorý potvrdzuje zaradenie žien do vojenskej služby, je rozkaz č. 41, 1. čs. samostatného poľného práporu v ZSSR?

Podľa článku 2 tohto rozkazu sa ženám, zaradeným v čs. jednotke, priznáva hodnosť vojaka.

Ženy v Buzuluku bývali v kasárni. V izbe ich bolo postupne umiestnených až päťdesiat. Podľa rozkazu z 28. 2. 1942 vstávali o 6.00 hod. a o 7.00 hod. nastupovali do zamestnania, ktoré s odpoľudňajúcou prestávkou trvalo do 18.00 hod.

...dňa 30. 1. 1943 nastúpilo s mužmi 1. čs. samostatného poľného práporu do ešalónu č. 22904 z Buzuluku aj 38 žien?

Ich takmer trojtýždňová cesta skončila v ukrajinskej stanici Valujky, pretože ďalej už bola trať rozbitá. Zvyšných 350 km do Charkova museli naši vojaci a vojačky absolvovať peši. Bol to nie desaťdňový, ale desaťnočný pochod ukrajinskou stepou v snehu, mraze a fujavici.

Po prvom boji o Sokolovo bolo vyznamenaných 11 žien.

...po skúsenostiach z boja o Sokolovo sa ustúpilo od zaradovania žien ako zberačiek ranených?

Naopak, zvýšila sa potreba kvalifikovaných zdravotníckych pracovníkov. Ženy si zdokonaľovali svoje znalosti, zaškoľovali sa a získavali odbornú kvalifikáciu.

Zaťažkávacou skúškou prešla zdravotnícka rota v bojoch 1. brigády na Ukrajine. Pri Rude a Bielej Cerkvi bolo ranených veľa našich vojakov. Len za dva posledné decembrové dni 1943 v dedine Krasnolesy, kde sa po nočnom presune zdravotnícka rota rýchlo rozbalila, bolo ošetrených niekoľko stovák ranených. Desiatky ich bolo operovaných, niektorí zomreli lekárom a sestram na operačných stoloch.

...československé dievčatá zvládli aj jednu z najťažších vojenských profesií – parašutizmus?

Príslušníčky 1. čs. armádneho zboru v ZSSR patrili vôbec k prvým čs. ženám, ktoré skákali z cvičných balónov a lietadiel a pristávali pod kužeľmi padákov so zbraňou v ruke.

Aj ich výcvik prebiehal v Jefremove.

...naše ženy sa osvedčili aj v bojoch o Liptovský Mikuláš?

Osobitne to boli ženské obsluhy pri protiletadlových kanónoch. Z čelných línii pálili ženy priamou strelbou aj po nepriateľoch, či kryli operácie peších práporov.

V bojoch v neschodnom horskom teréne sa osvedčili ženy – zdravotníčky z vtedy vytvorenej 4. brigády. V predsunutom obvazišti, ktoré bolo vytvorené v nadmorskej výške 800 metrov, poskytli prvú pomoc vyše 1 200 vojakom, ktorých potom dopravovali na ošetrovňu.

...prvým autentickým svedectvom o táboroch smrti bola správa mladého slovenského Žida Dionýza Lenárta, ktorému sa koncom júna 1942 podarilo ujsť z koncentračného tábora Majdanek?

Píše sa o tom: Rothkirchen, L.: The Destruction of the Slovak Jewry; A Documentary History, Jerusalem 1961, na stranách 166–204.

Práve v tomto čase nastáva u nás prerušenie deportácií. Nemecký vyslanec H. E. Ludin hlásil do Berlína 26. 6. 1942, že „akcia evakuácie Židov zo Slovenska uviazla na mŕtvom bode“.

...v auguste 2009 priniesla katolícka tlačová agentúra Catholic News Service príspevok v L'Osservatore Romano, v ktorom sa uvádza, že americká a britská vláda v auguste 1942 už „vedeli, že nacisti plánujú vykynožiť všetkých Židov v Európe (knew that the Nazis were planning to exterminate all the Jews of Europe)“?

Slovenské národné noviny č. 19/2017 o tom napísali, že L'Osservatore Romano reprodukuje relevantný dokument a uvádza úryvky z denníkov Henryho Morgenthaua Jr., ktorý bol počas vojny americkým ministrom financií.

Morgenthau zaznamenáva, že americké vládne kruhy celých osemnásť mesiacov túto informáciu tajili, „vyhýbali sa svojej tvrdej zodpovednosti, odďaľovali veci, keď sa im predložili konkrétne návrhy na záchranu Židov, a dokonca zakazovali uverejniť informácie o týchto ukrutnostiach (dodged their grim responsibility, procrastinated when concrete rescue schemes were placed before them, and even suppressed information about atrocities)“.

A. Mikundová a – r –

- **Bačkov:** Michal Tomko 70 rokov.
- **Banská Bystrica – Fončorda „B“:** Anna Bahýlová 75 rokov.
- **Banská Bystrica – Fončorda, gen. I. Gibalu:** Ing. Ondrej Štrbák 83 rokov.
- **Banská Bystrica – Rudlová:** Július Ernek 40 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** Eva Mojžišová 70 rokov.
- **Bernolákovo:** Zdenka Srnková 83 rokov.
- **Bratislava Nové Mesto 1:** Ján Baláž 81 rokov.
- **Bratislava 3:** Juraj Mencer 83 rokov.
- **Bratislava 18:** Ján Chudík 93 rokov.
- **Bratislava 24:** Ing. František Dunaj 92 rokov.
- **Brezno 1:** Margita Horská 75 rokov.
- **Čierny Balog:** Pavel Prečuch 65 a Anna Kubátová 86 rokov.
- **Dargov:** Michal Bajus 87 a Ladislav Demko 45 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Mária Vaňová 81 rokov.
- **Dolný Kubín:** Jolana Murínová 87 a Ján Mihál 88 rokov.
- **Dubová:** Anna Bilasová 81 rokov.
- **Harmanec:** Mária Knoppová 81 rokov.
- **Hniezdne:** Ján Fecenko 82 rokov.
- **Kráľovský Chlmec:** Juraj Bimba 82 a Andrej Hricuta 70 rokov.
- **Kremnica:** Viera Halířová 70 rokov.
- **Kružľová:** Jozef Bilas 81 rokov.
- **Kurimka:** Ján Petraško 65 rokov.

- **Kysta:** Renáta Kucanová 30 rokov.
- **Lehota pod Vtáčnikom:** Ján Cipov 86 rokov.
- **Liptovská Osada:** Vilma Mráziková 86 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Mária Glejdurová 80 a Marcela Hudáková 40 rokov.
- **Liptovský Mikuláš:** Anna Vyšná 96 a Ing. Milan Hubka 81 rokov.
- **Lučatín:** Jana Ružinská 50 rokov.
- **Lučenec I.:** Emília Virágová 81 rokov.
- **Lučenec II.:** Ernest Nagy 85, Elena Budošová 60 a Mgr. Jana Haláková 55 rokov.
- **Málinec:** Mária Pohorelcová 45 rokov.
- **Medzibrod:** Ing. Stanislav Hraško 80 rokov.
- **Michal'any:** Helena Hutková 94 a Enrik Bodák 20 rokov.
- **Myjava:** Kristína Borovská 91, Ing. Anna Kodajová a Anna Knotková 75 rokov.
- **Nižný Žipov:** Daniela Dioszegiová 60 rokov.
- **Novosad:** Mária Sotáková 88, Michal Ihnatco 50 a Ján Levický 45 rokov.
- **Nový Svet:** Mária Brinzová 80 rokov.
- **Očová:** Ondrej Pivoluska 65 rokov.
- **Ostrý Grúň:** Ing. Vratislav Vinca 55 rokov.
- **Pezinok:** Oľga Štrbová 82, Daniela Tlačíková 75 a Jelena Pálešová 55 rokov.
- **Pliešovce, gen. mjr. A. Kordu:** Štefan Kyseľ 75 rokov.
- **Považská Bystrica:** Anastázia Michalková 89 rokov.

- **Prešov, klub pri ZV SR:** Ing. Ján Škoda 65 rokov.
- **Rimavská Sobota, Júliusa Bolfika:** Mgr. Vladimír Vincel 65 rokov.
- **Rimavské Brezovo:** Anna Filipiaková a František Štulajter 86 rokov.
- **Rožňava:** Eva Tóthová 80, Zuzana Geryková a Jozef Fehér 70, Ružena Hlaváčová a Štefan Oláh 65, Ing. Jarmila Šišoláková 60, Zuzana Fabianová a Ľubomír Šály 55 a Miroslava Malčeková 50 rokov.
- **Sečovce 1:** Štefánia Bačová 89 a Edita Karassová 40 rokov.
- **Sečovce 2:** Júlia Čenigová 90

- a Ladislav Lopuchovský 40 rokov.
- **Slovenské Nové Mesto:** Magdaléna Vaššová 70 rokov.
- **Stará Kremnička:** Rozália Orságová 97, Magdaléna Pračková 83, Emília Kašiarová a Ján Šandor 70 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Anton Špes 88 rokov.
- **Streda nad Bodrogom:** Peter Petrik 35 rokov.
- **Svidník:** Ján Hvizd 91, Michal Artim 83, Štefan Škička 75 a Mária Džupinová 70 rokov.
- **Trebišov 1:** Vladimír Gajdoš 65 rokov.
- **Trebišov 2:** Barbora Horňaková 88 rokov.

- **Uderiná:** Jana Demeová Hanguyiová 40 rokov.
- **Ulič:** Mikuláš Karbuník 82 rokov.
- **Valaská:** Veronika Belasá 88 a Jaroslav Krajč 82 rokov.
- **Veľký:** Mária Dociová 90 a Mária Kochanová 84 rokov.
- **Veľké Kapušany:** Alžbeta Hrkeľová 86 rokov.
- **Zvolen – Zlatý Potok:** Milica Lehocká 89 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** Mária Szolnokiová 85 a Anna Kukučková 70 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Odišiel „stabilný čitateľ...“

...dvojtýždenníka Bojovník“, 94-ročný Matej Valocký z Koštian nad Turcom, napísal nám jeho syn Matej. Opustil nás 25. septembra 2019.

Informáciu o nebohom členovi SZPB nám doplnili z martinského oblastného výboru SZPB. Členom SZPB bol od roku 1948. Do Martinských kasární, do bývalej útočnej vozby, narukoval 28. 8. 1944. Zaradili ho do roty kapitána Mil'ľu a hneď v ten deň odišli na Oravu, kde bol pridelený k partizánskej skupine majora Jamrišku. Počas SNP sa zapojil do rôznych bojov. Pri prechode na Pohronie do bojov vo Svätajánskej doline, na Čertovici a na ďalších miestach na Pohroní.

Po rozpade jeho pôvodnej partizánskej skupiny, keď im padol veliteľ, pridal sa aj s časťou spolubojovníkov ku skupine, ktorej velil plukovník Michal Širica. Tá operovala v Nízkych Tatrách v okolí Ďumbiera.

Dňa 15. 11. 1944 bol spolu s ďalšími asi piatimi partizánmi vyslaný na prieskum do Demänovej. Keď sa vracali, z hory ich prepadli bez strelby Nemci. Zajali ich a eskortovali do L. Mikuláša, následne ich odviezli do kasárne v Ružomberku, odtiaľ do zajateckého tábora Altengrabe – Stalag-11/A v Nemecku. Po zhruba poldruha

mesiaci bol premiestnený do Weidenbergu, kde ho 14. apríla 1945 oslobodili spojenci. Tu sa prihlásil aj s jedným spoluväzňom k spojeneckej armáde. Tak sa dostal ako československý vojak do Chebu, kde sa pod americkou vojenskou správou stal šoférom. Odtiaľ prešiel do Plzne a neskôr k Brnu. Domov sa dostal 20. júna 1945.

Za svoju činnosť v SNP bol ocenený: Pamätnou medailou na pamäť boja proti fašizmu, Pamätnou medailou k 50. výročiu SNP za zásluhy v národnom boji proti fašizmu a Pamätnou medailou k 70. výročiu SNP za zásluhy v národnom boji proti fašizmu, za oslobodenie, za rozvíjanie odkazu SNP. Ministerstvo obrany mu tiež udelilo Pamätnú medailu k 70. výročiu SNP a ukončenia 2. sv. vojny a prezident SR 8. 5. 2018 Ďakovnú medailu za významné zásluhy za oslobodenie, obranu a bezpečnosť SR.

Čeť jeho pamiatke.

Oblastný výbor SZPB Martin

Odišiel Bohuš Rakyta

Dňa 28. septembra 2019 nás vo veku 93 rokov v tichosti opustil bývalý partizán a Svobodov vojak Bohuš Rakyta.

Dňa 26. augusta 1944 vstúpil do partizánskeho oddielu v Sklabini v 2. partizánskej brigáde gen. M. R. Štefánika pod velením Viliam Žingora. Potom bol v partizánskom oddiele kpt. Vasilija Ivanoviča Kuznecova v Gaderskej doline a 11. apríla 1945 vstúpil do 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. Zúčastnil sa bojov o Polom a Žilinu.

Za svoju činnosť v SNP bol ocenený v roku 1964 medailou k 20. výročiu SNP. Je držiteľom štátnych vyznamenaní Za službu vlasti a Za zásluhy o obranu vlasti.

Čeť jeho pamiatke.

Oblastný výbor SZPB Martin

Navždy sme sa rozlúčili

- **Banská Bystrica – Stred:** s 89-ročnou Gitou Országhovou.
- **Breznička:** so 79-ročným Ing. Jánom Morháčom.
- **Dobšiná:** so 79-ročným Jánom Vrbjárom a 77-ročným Ľudovítom Lachom.
- **Hrachovo:** s 55-ročným Milanom Gregušom a 72-ročným Jozefom Račákom.
- **Martin – Stred:** s 93-ročnou Máriou Matelkovou.

- **Medzibrod:** s 93-ročnou Júliou Prašovskou a 67-ročným Jurajom Vargom.
- **Zemplínske Hradište:** s 86-ročnou Boženou Dandárovou a 67-ročným Milanom Dandárom.
- **Zvolen – Centrum 1:** so 70-ročnou Emiliou Maďarovou.

Čeť ich nehynúcej pamiatke!

Opustil nás veterán

Dňa 15. 10. 2019 nás vo veku 98 rokov navždy opustil vojnový veterán 2. sv. vojny, dlhoročný člen a funkcionár SZPB Alojz Fuňak.

Jeho životná púť bola už v mladom veku spojená s oslobodzovacím hnutím, kedy sa dokázal postaviť na stranu spravodlivosti a boja proti fašizmu. 2. sv. vojna ho zastihla ako vojaka končiaceho vojenskej základnej služby, ktorý sa po vypuknutí SNP stal príslušníkom 1. čs. armády a aktívne sa zúčastnil priamych bojov proti nemeckej nacistickej armáde, hlavne v okolí Plešivca, Dobrej Nivy, Zvolena, Banskej Bystrice a Starých Hôr. V boji bol aj zranený.

Jeho bojové odhodlanie po doliečení pokračovalo. Po potlačení SNP odišiel z Donovál so skupinou vojakov do lesov, kde po obkľúčení boli 29. októbra 1944 zajatí nemeckými vojakmi a následne odtransportovaní do zajateckého tábora Krems. Odtiaľ ho

presunuli do zajateckého tábora v rakúskom Linzi, ktorý bol oslobodený 5. mája 1945.

Alojz Fuňak vo svojom ďalšom živote ostal verný tradícii a histórii oslobodzovacieho hnutia a bojovníkom proti fa-

šizmu. Za jeho aktívnu účasť v boji proti fašizmu bol držiteľom osvedčenia podľa zákona 255/1946 Zb. a od roku 2004 sa stal nositeľom preukazu „Vojnový veterán“. Bol tiež dlhoročným a aktívnym funkcionárom Oblastného výboru SZPB v Bardejove, organizoval a zúčastňoval sa mnohých akcií poriadanych SZPB. Svoje skúsenosti z boja proti fašizmu prezentoval mladej generácii pri častých besedách.

V minulom roku si osobne prevzal ocenenie od ministra obrany pri oslavách na Dukle a v tomto roku pri príležitosti 75. výročia Dňa hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie 6. 10. 2019 na Dukle už pre chorobu si pamätnú medailu prevzala jeho dcéra.

Oblastný výbor SZPB v Bardejove stráca v ňom veterána vojny, čestného a odhodlaného bojovníka proti fašizmu.

Čeť jeho pamiatke.

Predsedníctvo OblV SZPB v Bardejove

Nová kniha o odboji na Orave

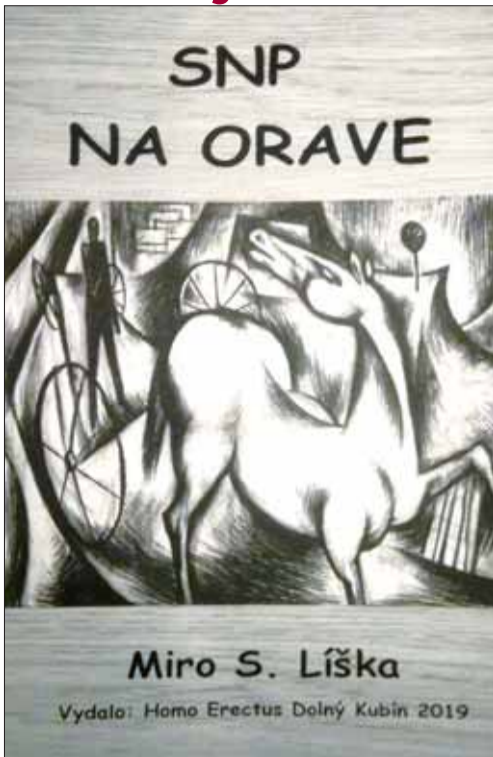
Mestský úrad v Dolnom Kubíne a Občianske združenie Homo Erectus, za účasti SZPB a verejnosti, uviedli do života knihu Mira S. Líšku „SNP na Orave“.

Čo sa týka Oravy, tematika SNP o nej nebola spracovaná od roku 1969, kedy vyšla kniha Jozefa Mlynarčíka a Juraja Langeru pod názvom „Protifašistický odboj na Orave“.

Miro S. Líška so spoluautormi má v knihe „SNP na Orave“ snahu popri uvedených základných faktoch zaujať hlavne mladú generáciu zozbieranými autentickými výpoveďami priamych účastníkov protifašistického odboja a očitých svedkov tohto boja za našu slobodu na Orave.

Toto dielo obohatil svojimi príspevkami aj SZPB v D. Kubíne cez našu historicko-dokumentačnú komisiu.

Štefan Novák
tajomník ZO SZPB D. Kubín a predseda HDK

Predpoklady pre (duchovné) poklady

Na úspešnú publikáciu autorského tandemu Stanislav Suja – Oldřich Hajro POZOR! POHOV! VOLNO! s podtitulom Vesele, vážne i poučné od armádních vysloužilců (OREGO, Praha 2018) nadväzuje ich nová kniha POHOV! VOLNO! ROZCHOD! charakterizovaná ako Vzpomínky, příběhy a perličky z praxe armádních vysloužilců (OREGO, Praha 2019).

Dielo opäť obohacuje čitateľov výraznými emocionálnymi aj intelektuálnymi podnetmi – v širokej palete textových a obrazových materiálov. Českú časť edičného projektu redigovala Olga Malá a slovenskú Lívia Gábrišová. Do pestrej knižnej mozaiky prispeli aj ďalší spoluautori – Ondřej Zimka, Pavel Dederá, Josef Černý, Miroslav Mikita, Ján Haviar, Zdeněk Štorek, Lívia Gábrišová, Ján Repa, František Mareš, Bohuslav Agnet, Juraj Sidor, Jiří Vaněk, Miroslav Nehonský, Ondřej Kuňák, Ludvík Jankovič, Jiří Brabec, Stanislav Mundl, Vlastimil Bukovinský, Ivana Blahutová, Pavol Janík, Alojz Lorenc, Ernest Kocsis, Jindřich Gola, Alois Pachlopník, Miroslav Šuhaj a Jiří Heger.

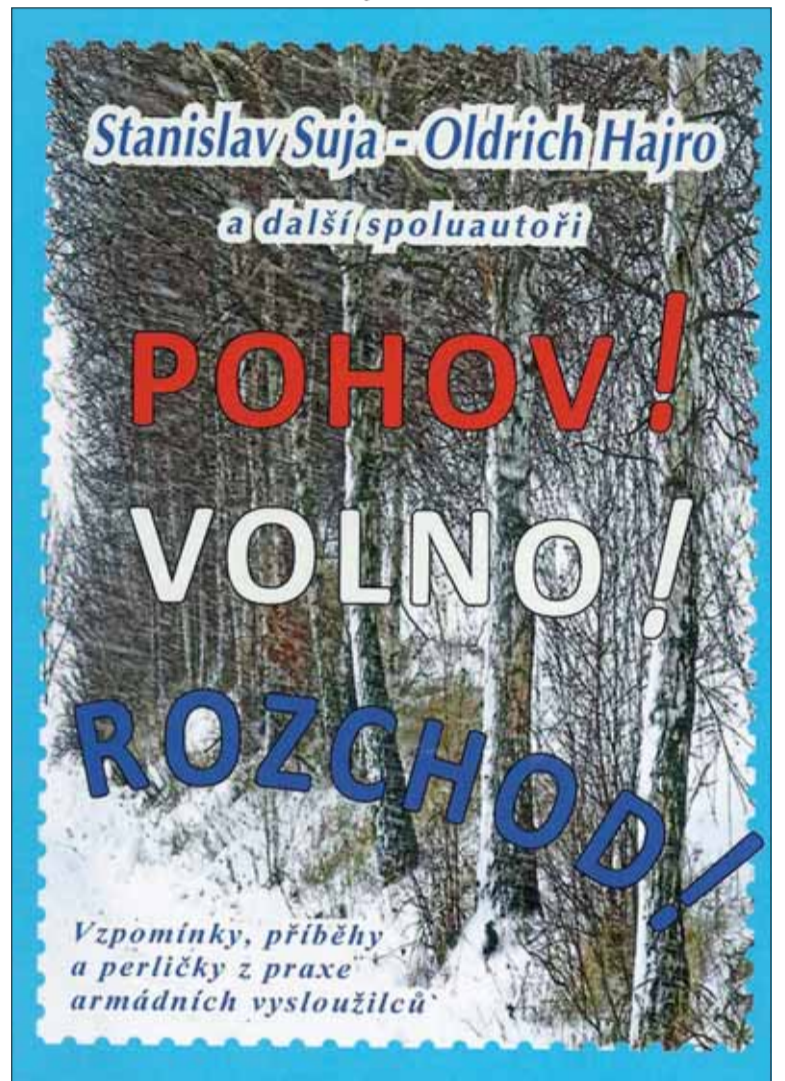
Hodnotná kniha dokresľuje, konkretizuje a dokumentuje, že Československo v dekádach po 2. sv. vojne predstavovalo rešpektovaný subjekt v dobových siločiariach vtedajšieho usporiadania Európy a sveta – vynikalo v najrozmanitejších oblastiach vedeckého, kultúrneho a spoločenského života vrátane prímerných obranných síl, možnosti a kapacít.

Kniha podstatným spôsobom rozširuje obzor čitateľov a zanecháva aj nastupujúcim

generáciám autentické svedectvo o myslení a čítení vzácných osobností. Bez memoárovej

literatúry by širšia i odborná verejnosť zostala v zajatí čoraz primitívnejšej a agresívnejšej propagandy organizovanej v záujme najplyvnejších záukulných skupín, ktoré vlastnia aj médiá ako utilitárne nástroje na modelovanie verejnej mienky.

Pavol Janík

Prezentácia a krst novej knihy

V priestoroch Podtatranskej knižnice na sídlisku Západ v Poprade sa 19. septembra 2019 uskutočnila prezentácia a krst novej knihy „Nikdy viac! Príbeh vypálených obcí.“ Publikácia bola vydaná pri príležitosti 75. výročia SNP.

Podujatie otvorila príhovorom riaditeľka Podtatranskej knižnice Monika Naštická. Následne moderátor Emil Turčan priblížil prítomným históriu vypálených obcí na Slovensku. O vzniku a obsahu publikácie informoval autor Marcel Maniak, ktorý je zároveň aj predsedom Historicko-dokumentačnej komisie pri Oblastnom výbore SZPB v Poprade. Knihu pokrstil spolu s oblastným tajomníkom Jánom Pavlovčinom.

Program bol doplnený básňou, čítaním úryvkov z knihy a vystúpením ženskej speváckej folklórnej skupiny Jaščurečky z Ľubice.

Publikácia „Nikdy viac! Príbeh vypálených obcí“ opisuje nielen vypálené obce a osady na Slovensku v rokoch 1944–1945, ale aj vypálené hrady, zámky, kaštiele, turistické chaty a cigánske osady. Čitateľovi prináša ucelený obraz o 222 vypálených slovenských obciach a osadách. Doplnená je o autentické výpovede pamätníkov týchto udalostí a o záznamy z obecných kroník. – MM –

Ocenenie po zásluhy

Máme pamätníky a dokumenty stvárané v umeleckom výtvarnom prejave a plastike, ktorými sa 75 rokov vyjadruje úcta a spomína sa na partizánov, ktorí neváhali v protifašistickom odboji v SNP nastaviť vlastnú hrud' v boji s fašistickými okupantmi.

V Partizánskom žijúca Anna Martineková svojskými, no poznateľnými aktivitami stváraňuje pohľady, naplňa odkazy SNP v každodennom živote, napomáha nimi pri vzbudzovaní národného povedomia, pestovaní citov vlastenectva i hrdosti na vlastné dejiny.

Anna Martineková je jednou z najaktívnejších občianok mesta, ktorá stále pracuje v rôznych spoločenských organizáciách. V našej ZO SZPB je od roku 1993, dnes je podpredsedníčkou výboru.

Za všetko dobré, príkladné a obetavé, za celú zásluhnú činnosť na prospech a rozvoj ZO SZPB, za vynikajúce tvorivé činy a mimoriadne zásluhy v publicistickej a vo verejnoprospešnej činnosti, v ochotníckom divadelníctve... bola Ústrednou radou SZPB ocenená Medailou M. R. Štefánika I. stupňa. Ocenenie jej 19. 9. 2019 odovzdal oblastný predseda Ján Žiak.

Spolu s ňou boli ocenení aj B. Pepich, V. Trtník, P. Benko, J. Podskočim a A. Turčani.

Jozef Mravík, predseda ZO SZPB Partizánske

Výstava Grünberg: Stratené spomienky

SNM-MŽK-Múzeum holokaustu v Seredi otvára výstavu Grünberg: Stratené spomienky. Výstava bude verejnosti sprístupnená do 25. januára.

Kolektív autorov z Rakúska fotograficky zdokumentoval miesta, na ktorých žila a pôsobila ortodoxná židovská komunita v meste Zielona Góra (Grünberg) v Poľsku. Tá bola počas holokaustu úplne zničená. Prostredníctvom fotografií a opisného textu autori odkrývajú a približujú svet, ktorý zanikol príčinou vyvražďovania Židov a ničenia miest spojených s výkonom ich ná-

boženského a komunitného života počas holokaustu.

V meste Grünberg vznikol v roku 1942 aj pracovný tábor pre židovské ženy a v roku 1944 sa stal pobočným táborom koncentračného tábora Gross-Rosen. Odtiaľto sa 29. januára 1945 vydal do mesta Volary pochod smrti, ktorý neprežili stovky žien. Dnes nie je na mieste bývalého pobočného tábora nič, čo by pripo-

mínalo tieto hrozné udalosti.

Martin Korčok, vedúci Múzea holokaustu v Seredi hovorí: „Predstavujeme unikátnu výstavu. Symbolicky by som povedal, že je oknom do sveta, ktorý počas holokaustu v našom geografickom priestore úplne zanikol. S vraždami ľudí sme prišli aj o jidiš kultúru, ktorú reprezentoval hlavne ortodoxný judaizmus. Autori výstavy nás svojim dielom vrátia do sveta, ktorý mal kvôli zvrátenej ideológii prestať navždy existovať.“ Z TS SNM-MŽK

Výstava k 75. výročiu SNP

Vo výstavnej sieni Podtatranského múzea v Poprade sa 17. septembra 2019 uskutočnila vernisáž výstavy, ktorá je venovaná udalostiam SNP, pod názvom „75 slobodných rokov pod Vysokými Tatrami.“ Výstavu pripravil Oblastný výbor SZPB v Poprade a Podtatranské múzeum.

Výstava je rozdelená na tri časti. Na 16 výstavných paneloch v textovej a obrazovej podobe dokumentuje priebeh SNP pod Vysokými Tatrami od príprav až po potlačenie Povstania a priebeh oslobodzovania v roku 1945. Na dvoch obrazovkách sa zobrazujú portréty padlých a poprave-

ných v rokoch 1944–1945 a pamätníky venované udalostiam 2. svetovej vojny v podtatranskom regióne.

Priestorovú expozíciu dopĺňajú vitríny, v ktorých sú vystavené zbrane, výstroj, uniformy a rôzne ďalšie militárie z obdobia 2. svetovej vojny. Väčšiu časť z nich na výstavu zapožičal Klub vojenskej histórie Tiger Poprad. Autorom výstavy je predseda Historicko-dokumentačnej komisie pri ObV SZPB v Poprade Marcel Maniak.

Výstava potrvá do 3. novembra 2019 a následne bude do konca januára 2020 inštalovaná vo výstavnej sieni Múzea v Kežmarku. – MM –

Huby a rakovina

Japonskí vedci z Univerzity Tohoku tvrdia, že pravidelná konzumácia húb znižuje riziko vývoja rakoviny prostaty.

Po dlhý čas sledovali zdravie vyše 36 tisíc mužov vo veku 40 až 79 rokov. Účastníci pri tom vyplnili anketu, ktorá obsahovala otázky o spôsobe života, o stravovacích návykoch a obsahu húb v strave i o fyzickej

aktivite a škodlivých zvykoch. Výsledky ukázali, že pravidelná konzumácia húb znižuje

riziko vývoja rakoviny prostaty. Osobitne sa to týka mužov vo veku 50 a viac rokov, ktorých strava pozostávala z masových a mliečnych potravín pri nízkej spotrebe ovocia a zeleniny.

Tieto výsledky podľa vyjadrenia docenta fakulty epidemiológie Univerzity Tohoku Shu Chan potvrdzujú, že huby sú aj zdrojom vitamínov, minerálov a antioxidantov. – r –

HISTORICKÝ KALENDÁR

19. až 24. október 1944 – Jednotky 2. čs. paradestantnej brigády boli znovu nasadené na frontové úseky v priestoroch Krupina – Zvolen, najmä však pri Detve a Dobrej Nive, pri Brezne, Podbrezovej a Čiernom Balogu.

19. október 1944 – Generálna ofenzíva nemeckých vojsk proti SNP. K útoku bojovej skupiny SS Schill a brigády SS Dirlwanger sa v priestore Lučenca a Rimavskej Soboty pridala 18. divízia Horst Wessel, z priestoru L. Mikuláša a K. Lehoty bojová skupina Wittenmeyer, z priestoru Popradu – Telgártu skupina vyčlenená z armádnej skupiny Heinrici, z priestoru Turca divízia Tatra a v priestore Ponitria plnila zabezpečovacie úlohy 271. divízia tankových granátnikov.

20. október 1993 – Rozhodnutím SNR sa 29. august stal štátnym sviatkom SR.

21. október 1938 – Adolf Hitler vydal pre nemeckú brannú moc prísne tajné smernice o likvidovaní „zvyšku“ Československa okupáciou Čiech a Moravy a separáciou Slovenska.

21. október 1950 – V Bratislave sa skončil proces s Viliamom Žingorom, v r. 1944–1945 veliteľom 2. čs. partizánskej brigády M. R. Štefánika. Na základe vykonštruovaného obvinenia z rozvracania ľudovodemokratického zriadenia bol odsúdený na trest smrti a popravený.

22. október 1942 – Slovenský snem prijal zákon o HSLŠ a Jozefovi Tisovi udelil titul „Vodca“.

25. október 1938 – Poliaci obsadili územie Oravy a Spiša.

25. október 1940 – V tento deň bola podpísaná československo-britská dohoda o vytvorení československých pozemných jednotiek a letectva a o úprave ich vzťahu k britským branným silám. Čs. letci sa podľa uzavretej dohody stali právne i vojensky súčasťou RAF a teda čs. vláda stratila právo s nimi disponovať.

Zároveň bola podpísaná dohoda o financovaní československých vojsk a o práve disponovať s československým zlatom uloženým v Bank of England.

25. október 1944 – Hlavný štáb partizánskych oddielov vydal bojový rozkaz o prechode partizánskych jednotiek do tyla nemeckých okupačných vojsk.

25. október 1945 – Prezident E. Beneš podpísal zákon o konfiškácii majetkov Nemcov, Maďarov a kolaborantov bez náhrady.

26. október 1943 – Sformovanie 1. čs. partizánskej brigády Jána Žižku v Juhoslávii (v troch praporech bolo 388 ľudí).

26. október 1944 – Velenie 1. čs. armády na Slovensku a Predsedníctvo SNR odmietli po páde Zvolena Nemcami telefonicky ponúkanú kapituláciu.

29. október 1944 – Po obsadení B. Bystrice nemeckí nacisti začali s prečesávaním lesov. Troji smermi. Od Liptovských Revúc na Liptovskú Osadu postupovala brigáda Dirlwanger, od Starých Hôr na Donovaly bojová skupina Schill a cez Moštenickú dolinu na Kyslú vodu jednotky 18. SS divízie Horst Wessel. Bojová skupina Wittenmeyer uzatvárala cestu cez Vyšnú Bocu a Čertovicu.

30. október 1943 – Pri Melitopole prebehlo k Červenej armáde 2091 vojakov, 38 poddôstojníkov, 4 rotmajstri a 42 dôstojníkov, ktorí sa stali základom budúcej 2. čs. paradestantnej brigády v ZSSR.

1. november 1940 – Čs. vládou v Londýne je vytvorený 11. čs. peší praporec v Palestíne.

1. november 1945 – Víťazné mocnosti – USA, V. Británia, ZSSR a Francúzsko sa dohodli na presídlení 6,65 miliónov Nemcov z Poľska, ČSR a Maďarska. Z ČSR bol odsun dokončený 1. 11. 1946.

2. november 1944 – Zlikvidovaná je takmer celá partizánska skupina aj s veliteľom J. Ušiakom. Pomohol k tomu aj nasadený agent gestapa.

3. november 1943 – 1. čs. samostatná brigáda v ZSSR je nasadená do bojov o Kyjev. A ako prvá dosahuje 5. novembra pravý breh Dnepra. Kyjev je oslobodený 6. 11.

V bojoch o Kyjev padlo 30 príslušníkov a 80 bolo ranených. Brigáda a jej veliteľ boli vyznamenaní Radom Suvorova II. stupňa, 139 príslušníkov ďalším radmi a medailami. Traja sa stali Hrdinami ZSSR.

3. november 1944 – Pri Pohronskom Bukovci je zajatá skupina slovenských generálov. Medzi nimi J. Golian i R. Viest. Golian bol vypočúvaný Nemcami v Bratislave a v Berlíne. Zahynul v r. 1945 vo Flossenburgu za neznámych okolností. Za oficiálne mŕtvych vyhlásili Goliana a Viesta až 15. novembra 1948.

4. november 1944 – Slovenská vláda zasiela Nemecku protestnú nótu proti drancovaniu Slovenska nemeckými vojakmi.

5. november 1937 – Hitler si pozval vedúcich činiteľov nacistickej armády a oznámil im, že je rozhodnutý v roku 1938 pripojiť si Rakúsko a rozbiť Československo pripojením jeho pohraničných oblastí k Nemecku.

ZRNKÁ HUMORU

Sedliak išiel do mesta na nákupy. V železiarstve kúpil kovanie a vedierko. Na trhu pár kureniec a tiež hus. Ako to všetko ale dostať domov?

Trhovník mu poradil:
– Kovanie dajte do vedierka a neste ho v jednej ruke.

Do druhej ruky zoberte hus a pod každú pažu jedno kura. Sedliak sa poďakoval a takto obvešaný sa vybral domov.

Cestou ho zastavila slečna, že zabúdila a potrebovala by poradiť, ako sa dostane na určitú adresu.

– To je náhoda! Ja idem tým istým smerom, poďte, ukážem vám cestu. Cez park to budete mať najbližšie.

– Môžem vám veriť, že ma v parku nepritlačíte k plotu, nevyhrniete mi sukňu, nestiahnete mi nohavičky a neznásilníte ma?

– Pozrite sa, nesiem vedierko, kovanie, hus a dve kurenice. Ako by som vás mohol takto pritlačiť k plotu a urobiť to, čoho sa bojíte?

– No, mohli by ste dať hus na zem, priklopiť ju vedier-

kom, to zaťažiť kovaním – a kurenice vám pokojne podržím...

* * *
Oznam na bráne
Istý chlapík si kúpil psa a na bránu dal tabuľku s oznamom: „Pozor zlý pes“. Nejaký dobrák mu však k textu dopísal: „Ale bez zubov“.

Majiteľ nelenil a dodal ďalšiu vetu: „Ale vycicia na smrť!“

* * *
Ona a on
– Aké máš len krásne kučery, hovorí on.

– Vďaka, lenže nie sú prirodzené, od rána som si ich nakrúcala s kulmou.

– Aha, ja som si myslel, že máš prirodzené kučery.
– Ak by boli prirodzené, od rána by som si ich žehlila.

* * *
Otázka na inštruktora
– Pane, aká má byť naša činnosť keď stúpime na mínu?

– Štandardná. Najskôr sa dvihneme zopár metrov nad zem a potom v podobe drobných kúskov dopadáme späť.

Reklamácia
Nespokojný zákazník reklamuje v obchode padák.

– Váš tovar je brak, vôbec sa neotvára!
– Zaujímavé, vy ste prvý zákazník, ktorý ho reklamuje, čuduje sa predavač.

* * *
Chlapský rozhovor
– Hovorila, že včera si bol na rybačke so svojou novou milenkou.

– Áno, bol.
– No a? Chytil si čosi?
– Zatiaľ neviem.

* * *
Logické
Existuje kategória ľudí, ktorým sa aj tá najostrejšia pravda dá povedať rovno do očí.

Sú to podriadení!

* * *
Dcéra s matkou
– Vieš maminka, všetci muži sú rovnakí.

– Máš síce pravdu, ale tiež si to nemusíš každý deň overovať.

pomôcky: ALM, VET, ADN, EATON, MARINER	priradovacia spojka	vyššie štátne vyznamenanie	tiež	tíkol	autor výroku: SENECA	urob	zhotovil štítom	herec v pantomime	chem. zn. amerícia	udrel ťažkým predmetom	4. časť tajničky	štádium vývinu
mongolský pastier dobytká					obnos peňazí americký ekonóm					žrd' na voze		
1. časť tajničky										hodí, po maďarsky umelecký tanec		
499 rímskymi číslicami			meno futbal. Benzemu						gazda na salaši získaval kúpou			
	EČV Bratislava	namontoval usmerňujú						klobúk ochotný, po nemecky				
patriaci bratovi								javisková dekorácia severské zviera				
ázijské kyslé mlieko						syčal čiarka (zastar.)					značka nemeckých áut	divadelná umelkyňa
	kaukazská osada rieka v nemecku				kolotanie (bás.) polovica					predložka osobné zámeno		
nemecká tlačová agentúra				zabav kód Kiribati					opoj alkoholom citoslovce uvažovania			
2. časť tajničky											3. časť tajničky	
znemožňovala												zmierňovala intenzitu

Správne vylúštenie tajničky z č.20 znie: Najlepšie veci v živote sú zadarmo. Knihu posielame Patrikovi Tyborovi z Dubnice nad Váhom.

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.